

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre ... 96 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra ... 3 kor.

Nyitási közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 101.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, december 6.

Hadifoglyok kicserélése

Megérkezett ma a megerősítése annak a hírek, melyet az orosz fegyverszünet első pillanatától fogva hittünk és természetesnek tartottunk, hogy a tárgyaló felek első teendői közé fog tartozni a hadifoglyok mielőbbi kicserélése.

Örvendetes ez a jelentés mindenképpen. Mert azt mutatja, hogy akik igazán békülőni akarnak, azoknak nincs szükségük a kölcsönös megértéshez hosszú időre. A népek sorsát, igaz, nem intézhetik gyöngéd és romantikus érzések, fejlődésüket sem hátráltathatják gonosz indulatok és gyűlölködések. A béke nem kiélezett nemzetközi problémák sikeres megoldásától függ, hanem kölcsönös engedékenységtől és jóakarattól. Oroszország és a központi hatalmak között bizonyára van még elég kérdés, amely fölött tárgyalni fognak, de ez nem alkothatja a béke akadályát. A fegyverszünet dolgát tárgyaló kiküldöttek egy rövid óra alatt belátták annak az igazságát, s nem haboztak a zöld asztal mellől volt ellenségeikkel a fehér asztalhoz ülni. Mert első percben látták egymásról, hogy mindnyájan becsületes célokkal jöttek össze s egyik félnek sincs a másikai szemben egy rejtett, hátnögötti titkos gondolata.

Mindennél ékebben dokumentálták ezzel a gyors megértő munkájukkal azt az igazságot, hogy az óhajtott békéhez szív kell, emberi szemek, nyomorúságokat megértő becsületes szív. S a fegyverszünet megkötését követő második pillanat már meghozta a nagyszerű elhatározást is: a foglyok kicserélésére vonatkozó első hivatalos határozatot.

Mit éreznek a mi fiaink e hírre ott Oroszországban: kérdezze csak meg minden álfiamférfi a mi orosz foglyainktól. Volt alkalmunk látni ezek közül a mai nap folyamán egynéhányan a viselkedését, a megdöbbenést a hirtelen öröm miatt, az arcra kiülő lelkesedést s a szemekben megjelenő könnyeket.

Béke! sóhajtottak, egyszer, azután százszor s mintha nem volna más szó a világnyelvekben minden indulat és érzés összetömörült ebben az egyetlen szóban: Béke!

Az első jelentés arról beszél, hogy a foglyok kölcsönös kicserélése egyelőre lassu tempóba indul meg, de hiszen ez eléggé természetes. Űtözres-turmusokban történik majd ez a csere, amely, hisszük, hogy mind erősebb lendülettel folytatódik. Így kívánja ezt majd a gazdasági helyzet, de siettetni fogja a megindult akciót az a türelmetlenség is, amely előmlik majd a foglyok szivein.

A gyakorlat megöl minden teoriát. Az

oroszokkal való tárgyalás megmutatta, hogy a béke nem úgy fog létrejönni, amint azt megcsontosodott diplomata agyvelők kitervezték. Nem fog a győző diadalt ülni a legyőzött felett s feltételeket diktálni, melyek szolganépeket teremtenek szabad nemzetekből. Nem fognak a hadviselő felek megbízottjai hónapokat eltékozolni azzal, hogy előbb megoldhatatlan problémákon vesszenek össze, hanem egymás szívét fogják meg-

nézni s ha álnokság nincsen abban, hamarabb fogják megérteni egymást, mintsem a végleges megegyezés elkövetkeznék. A tengerszorosok, az afrikai gyarmatok, Elzász, Lotharingia, a balkán kérdés abban a pillanatban már nem akadályai a békének, midőn a katonák és diplomaták a jószágos ember szíven keresztül néznek egymásra. Mert mindent megoldhat a jóakarati! Erről győzte meg a világot a breszt-litovszki találkozás.

Több katonát adunk mint Ausztria.

Az Apponyi part megakarja buktatni a hadügyminisztert. — Stöger-Steiner expozéja.)

— Saldó tudósítások teljessége. —

Bécsből jelentik: A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar bizottság hadügyi albizottsága ma délelőtt 12 órakor, Tallian Béla báró elnöke alatt ülést tartott, amelyen a közös miniszteriumok részéről Stöger-Steiner gyalogsági tábornok, hadügyminiszter, a miniszterium szakelőadó, Burrián István báró pénzügyminiszter, Grätz Gusztáv osztályfőnök, a magyar kormány részéről Apponyi Albert gróf kultuszminiszter és Szurmay Sándor báró honvédelmi miniszter jelentek meg.

Az elnök üdvözlése után Stöger-Steiner megemlékezik Kroatia volt hadügyminiszteréről, azután elmondja expozéját.

Készülődés a leszerelésre.

A miniszter visszapillantást vet a háboru kezdetére és az azóta lefolyt főbb mozzanatokra. Mindjárt a harcok kezdetén a hadseregnek neki kellett látnia, hogy úgy az anyagi, mint személyi vonatkozásokban javítson, pótoljon, mulasztásokat tegyen jóvá, ami már akkor csak nagy költségek árán volt lehetséges.

A harcvezetett monarchia nemzeteinek és összes népeinek magas erkölcsi és katonai erejébe vetett sziklaszilárd bizalommal mindent elkövetünk, hogy a csapatokat a legnagyobb teljesítményekre sarkaljuk.

Attér a hadi közigazgatásnak, a hadseregnek emberanyaggal való ellátása körül kifejtett tevékenységnek a részletezésére.

A jövőben rendelkezésünkre áll a még most is tömegtelen számban felmentett alkalmas egyének megrostálása. Ezeknek száma még másfél millió embert tesz ki. Hála egészségügyi gondoskodásunknak, a felgyógyultak és ismét szolgálatképesek arányszáma átlag négy havi gyógytartam mellett fölette jelentékeny, úgy, hogy a hadraképt sereg pótlásának tekintélyes része mintegy 50 százalék a felgyógyultakból állítható ki. A hadsereg ősi hagyományaihoz híven, a tisztikar elejétől fogva teljesítette kötelességét a harcerekken, aminek az otthon és a harcerekken levő katonák temetői néma tanúi lehetnek. A monarchiában levő 22 ezer orvos közül 2 ezer tényleges és hivatásos katonarvoson kívül több mint 10 ezer orvos

soroztatott be a hadseregbe. Ezenkívül 2500 népielkelő szolgálatra kötelezett polgári orvos tevékenykedik a hadsereg kebelében. Ehhez jön 3 ezer polgári gyógyszerész és 2500 orvos növendék.

Ahol az ellátás tekintetében káros hatások mutatkoztak, a hadügyminiszterium a hadbiztonságoktól a bevásárlás jogát rögtön bevonta s a legjelentékenyebb ügyletek végrehajtását is magának tartotta fenn.

Az élelmiszerek megtakarítása céljából a hadügyi igazgatás odáig ment, hogy tudományos alapon megállapította az ellátás azon minimumát, amely a katonák teljesítő képességének fenntartására okvetlenül szükséges.

Foglalkozik a tüzérség és felszerelése dolgával. Majd rátér az elhelyezés és az építés ügyére. Beszél a fém akciókról. A tetők leszerelése 1.5 millió harangok leszerelése pedig 12 millió kilogramm rezet szolgáltatott a hadi iparnak.

A háboru utáni leszerelésről szólva megemlíti, hogy a háborus állapotról a béke állapothoz való visszatérés ismét hatalmas erőfeszítést és munkát fog igényelni. Hogy mennyi időt fog a leszerelés teljes keresztül vitele igénybe venni, arra nézve nem tud még adatokkal szolgálni, de nem titkolható el, hogy e célra dacára a mindon irányban kifejtendő erőmegfeszítésnek igen hosszú idő fog kelleni. A leszerelési irányelvek megállapításánál a hadügyi igazgatás minden esetre figyelemmel lesz arra, hogy a béke állapotra való visszatérés munkájának tartama alatt a katonai tekintetek lehetőleg háttérbe szoríttassanak, hogy a következő szempontok érvényesülhessenek: a közgazdaság újjászervezése minden vonalon, a termelés és adózó képesség fokozása és ezáltal az államok egész gazdasági életének erősítése. A leszerelést illetőleg elsősorban a szállítási nehézségek lesznek mérvadóak. Nemesak a háboru folyamán tett intézkedések megszüntetéséről lesz szó, de közre fog játszani a közéletmezés és a nyersanyagok beszerzése érdekében eszközözendő szállítások ügye is. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt sem, hogy katonai teljesítő képességünk hanyatlott. Ezen kívül a külfölddel létesítendő megegyezések,

erem az alatt a több milliós hadifogoly hazaszállításának kérdését, szintén befolyással lesznek a tárgyalások menetére. Betegeinknek időt kell adni a felgyógyulásra, ami ismét kiterjedt egészségügyi intézkedéseket tesz szükségessé. A személyi leszerelés tekintetében a katonae gyének elbocsátása azonnal a legfelsőbb parancs beérkezése után oly gyorsan eszközöndő, amint azt a forgalom technikai lehetősége megengedi, még pedig az egyes alakulatok és korosztályok szerint kezdjük az elbocsátást a legöregebb korosztályokon. A gazdasági élet, a kereskedelmi ágak minél gyorsabb helyreállítását lehetővé teendő első sorban bizonyos foglalkozási ágakba tartozó egyének, szállítótársaságok, hajók, mozdony-, waggonyárak, munkaközvetítő szervek alkalmazottai, bányászok és azok, akiknek a gazdasági élet fellendítésében fontos szerepük lesz, lesznek leg hamarabb elbocsátandók.

(Bővebben folyt magyar vér.)

Az expozé után Teleszky János szólalt fel. A demobilizáció első sorban a közgazdasági, nem pedig egyoldalú katonai szakszempontról fogantatandó. Kéri a hadügyminisztert, hogy a legközelebbi tárgyalásokra már részletesebb tájékoztatást nyújtson a tekintetben, hogy a demobilizáció mikénti végrehajtására nézve mik a tervek? Kéri tehát a hadügyminisztert, hogy a legközelebbi ülésen a háboruban elfoglalt területek közgazdasági és pénzügyi adminisztrációjára vonatkozólag megfelelő adatokat bocsásson rendelkezésre.

Chorin Ferenc kéri a hadügyminisztert, tegyen előterjesztést a háború alatt a hadsereg által beszerzett ipari cikkeknek Magyarország és Ausztria között történt felosztására vonatkozólag. Továbbá adjon felvilágosítást arra vonatkozólag, hogy a hadseregnek milyen része rekrutálódott Magyarországból, milyen része Ausztriából, továbbá, hogy a harcban álló csapatok milyen arányban oszlanak meg Magyarország és Ausztria között, s hogy a háboruban megsebesült, elesett és fogságba jutott katonák száma milyen volt Ausztria és Magyarország részéről, mert mindez fényesen meg fogja cáfolni Jerzabeczk rágalmain. (Jerzabeczk ugyanis azt állította, hogy Ausztria sokkal nagyobb verálódzatot hozott a háborúban, mint Magyarország és sokkal kevesebb osztrák hadifogoly van Oroszországban, mint magyar.)

Sztorényi József kéri a hadügyminisztert, nyújtson felvilágosítást arról, minő építkezéseket eszközölt a hadsereg a mögöttes ország-részekben, Ausztriában és Magyarországon minő ipari üzemek létesítettek a háború alatt a monarchia két államában, minő tökebefektetéssel és minő üzemi személyzettel?

Zlinszky István azt a kérdést intézi a hadügyminiszterhez, tájékoztassa az albizottságot részletesen a monarchia jelenlegi erő viszonyairól, továbbá arról, milyen veszteséget szenvedtünk a háború alatt, hogy mérleghessük a háború szerencsés befejezésének kérdését.

Bakonyi Samu azt a kérdést intézi a hadügyminiszterhez, nem látja-e a hadihelyzet örvondetes javulása folytán elérkezettnek az időt arra, hogy a pöttestek elhelyezését változtatni lehessen.

Stöger-Steiner hadügyminiszter kijelenti, hogy Chorinnak később fog válaszolni, egyelőre azt kívánja konstatálni, hogy a Jerzabeczk által az osztrák képviselőházban idézett adatok nem alapszanak a hadvezetőség által rendelkezésre bocsátott adatokon.

Annyit azonban már most is kijelent, hogy Magyarországból a hadseregnek

szolgáltató katonáknak a száma nagyobb, mint az Ausztriából szolgáltatottaké.

Ennek oka abban rejlik, hogy Magyarországnak és Horvátországnak nagyobb részt földművelést űző lakossága fizikailag kedvezőbb szervezett és kedvezőbb helyzetben van. A többi kérdésekre a legközelebbi ülésen fog válaszolni.

Elnök bejelenti, hogy az albizottság legközelebbi ülését december 17-én, délután 4 órakor tartja.

(Megbuktatják a hadügyminisztert.)

Bécsből jelentik: A hadügyi expozéról Zlinszky István képviselő egy újságírónak a következőket mondotta:

Ugy látom, hogy az egész delegáció hidegen fogadta az expozét, amely nem adta elő azt, ami érdekelt bennünket: hogy milyen intézkedésekkel fogják a jövőben elejét venni a hadseregeknél és a vezérkarban a hiányoknak. Nem nyilatkozott továbbá arról sem a hadügyminiszter, hogy mi fog történni a háború után. Arról beszélt, hogy mennyi hadifoglyot ejtettünk mi, de hogy tőlünk mennyit ejtettek, azt nem tudtuk meg. Az Apponyi pártban nagy megütözéssel fogadták az expozét. Azt hiszem, hogy a delegációban sikerül majd egy kicsit megbuktatni a hadügyminisztert.

Tisztujai és Hunyad megyében.

(Törvényhatósági tagok értekezlete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A király a közelmúltban Hunyadvármegye főispánjává Pogány Béla hunyadmegyei alispánt nevezte ki, akinek installációja december 8-án lesz. A megüresült alispáni állásra a vármegye közönségének mértékadó tényezői szerint legtöbb képességgel és rátermettséggel Csulay Lajos vármegyei főjegyző bír, mert vezetett 6 és fél évi helyettes alispáni működésével és a vármegye közigazgatásának céltudatos vezetésével minden tekintetben beigazolta, hogy az alispáni állás betöltésére nálánál hivatottabb egyéniség Hunyadvármegyében nincsen.

Mara László és Pogány Károly nyug. főispánok hunyadmegyei nagybirtokosok, Albert P. Kassian dr. római katolikus zárdafőnök, Orendi Gyula szászvárosi luteránus lelkész, Hajducky József kir. tanácsos takarékpénztári igazgató, Rosenberg Ignác dr. országgyűlési képviselő, Issekutz Gergely dévai magánzó Horváth Kamilló dr. dévai kir. közjegyző és Pop Justin dr. dévai ügyvéd valamennyien hunyadmegyei törvényhatósági bizottsági tagok. Déván a Fehér Kereszt szálloda nagytermébe meghívták a vármegye törvényhatósági bizottsági tagjait, hogy ezek a vármegye érdekében a vármegye alispáni állás betöltésére vonatkozólag — minden befolyástól menten — jelöljék az arra érdemes egyéniséget.

Ezen értekezletre — melyen Pogány Károly nyug. főispán elnökölt — a vármegye minden járásából összegyűltek szép számban a törvényhatósági bizottsági tagok és az értekezlet többek felszólalása után azt a egyhangú határozatot hozta, hogy körirattal fordul a vármegye összes bizottsági tagjaihoz és ebben felkéri őket, hogy az alispáni állásra Csulay Lajos vármegyei főjegyzőt válasszák meg, mert az ő megválasztásával biztosítva van Hunyadvármegye közigazgatásának helyes és céltuda-

tos vezetése a Csulay Lajosban a háború utáni közigazgatási feladatok tömege a legodaadóbb és a legkeményebb munka hivatott emberét találja.

Az értekezlet Csulay Lajos megválasztása esetére a vármegyei főjegyzői állásra Szentiványi Lajos másodfőjegyzőt és az ennek folytán megüresedő másodfőjegyzői állásra pedig Gerbert Ottó dr. vármegyei tb. másodjegyzőt kandidálta mint ezen állásra hosszú közszolgálattal bíró legérdemesebb tisztviselőket. Ugyanezen értekezletnél az üresedésben lévő puji főszolgabírói állásra Rimbás Győző vármegyei I. aljegyzőt, tb. főszolgabíró jelölté minthogy utóbbi a leghosszabb szolgálati idővel bír a pályázók között és kiválóan szakképzett közigazgatási tisztviselő. A tisztújító közgyűlést e hó végével fogják megtartani.

Kaledint körülzárták.

(az entente szakit Oroszországgal.)

Berlin. A Pravda szerint azok a hírek, amelyek Kaledin csapatainak előnyomulásáról szólnak, tendenciózus kitalálások. Miután Kaledin osztagait Kievből kivetették, a hozzácsatlakozott csapatok állandóan visszavonulnak. Kaledint ebben a percben maximálista csapatok szorongatják, úgy, hogy nemcsak a Don medencét, hanem a krivelei medencét is kénytelen volt feladni. Kaledin a maximálista expedíciós csapatok elől, amelyekhez Moszkvában erős csapatok csatlakoztak, gyors visszavonulásban van Rostov felé. Maga Rostov is erősen fenyegetett helyzetben van.

Rotterdam. A Daily Cronicle jelenti Pétervárról: Az entente nagykövetei egy semleges hatalom követsége útján közölték a jelenlegi orosz kormánnyal az entente-nak azt az elhatározását, hogy a politikai, gazdasági és pénzügyi viszonyt Oroszországgal a háború tartamára felbontják. Az amerikai nagykövet formai okokból nem csatlakozott a három másik hatalomnak ehhez a lépéséhez.

Budapest. A sajtószállásról jelentik: Lengyelország nem lesz több Orosz szágé, viszont azok a keleti tartományok sem maradnak érintetlenek, amelyeket tulajdonképpen nem érintenek. Londoni hírek szerint az entente főrekvései arra irányulnak, hogy Oroszországban a monarchikus kormányformát állítsák vissza és az orosz trónra Miklós, vagy Mihály nagyherceget akarják jelölni.

Bern. A csapatok a maximálisták mellett foglaltak állást, magukba foglalva a második, harmadik és tizedik orosz hadsereget, amelyek szintén demokratikus érzelműek. További pétervári táviratok szerint a negyedik hadsereg is a béke mellett foglalt állást, amelyre pedig eddig a maximálisták a leghevesebb befolyást tudták gyakorolni. A Dünaburgtól délre álló hadsereg magatartásáról eddig még határozott táviratok nem érkeztek. A kormány egy parancsot adott ki, hogy a hadsereget a nemzetiségek szerint fogják beosztani. A nemzetiségek szabad csoportosulását a jövőben megengedik. A Berner Bund orosz munkatársai jelentik, hogy Rjabzov ezredest, a vörös gárdá parancsnokát, aki a kormánycsapatokat annak idején a maximálisták ellen vezette, letartóztatták. Rjabzov kísérleteket tett, hogy parasztruhába öltözve elmeneküljön.

Magyar államférfiak a királynál.

(Tisza István gróf audienciája.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: Wekerle Sándor dr. miniszterelnök ma délelőtt a király tartózkodási helyére utazott, ahol kihallgatáson jelent meg az uralkodó előtt. A miniszterelnököt tegnap délelőtt a trónbeszéd elhangzása után hosszabb magánkihallgatáson fogadta az uralkodó. A delegátusok feltizenkettőkor távoztak a Holburgból, Wekerle Sándor miniszterelnök azonban ottmaradt és hosszabb időt töltött a király dolgozószobájában.

Bécsből jelentik: A miniszterelnök kihallgatásán dőlt el, mikor kerül a választójogi javaslat a képviselőház elé. Valószínű, hogy a képviselőház pénteken ül újból össze a még hátralévő határidőhöz kötött törvényjavaslatoknak, a kiegyezési provizóriumról, a bankszabadság ideiglenes meghosszabbításáról és a külkereskedelmi viszonyok ideiglenes szabályozásáról szóló javaslatoknak tárgyalása miatt.

Bécsből jelentik: Tegnap a külügyi albizottság ülése után Tisza István gróf felkereste Wekerle miniszterelnököt és arra kérte, eszközöljön ki számára kihallgatást 6 felségénél. Wekerle nyomban jelentést tett Tisza kívánságáról és a király gróf Tisza István ma fogadta. A magyar delegátusok körében többféle verzió keringett a volt miniszterelnök kihallgatásáról. Általános az a felfogás, hogy Tisza gróf a háborúval és a békekötéssel kapcsolatosan akarja nézeteit a királynál megismertetni.

Bécsből jelentik: Apponyi Albert gróf eredetileg ma, szerda délelőttre volt kihallgatásra rendelve, de mikor tegnap délelőtt megérkezett, a szállodában már várta Nagy Géza báró kabinetirodai osztályfőnök s közölte vele, hogy a király szívesen venné, ha még kedden délután kihallgatásra menne. Apponyi gróf tehát azonnal kiutazott Badenbe és megjelent a király előtt. A kihallgatás kapcsán különböző hírek kerültek forgalomba, többek között katonai kérdésekkel hozták összefüggésbe az audienciát. Apponyi Albert gróf ma délelőtt a delegáció hadügyi albizottságának ülését megelőzőleg a következőket mondta munkatársunknak:

— Tárcám körébe vágó ügyekről tettem előterjesztést 6 felségének. A kihallgatás ötven óráig tartott és ez idő alatt alkalman volt számos ügyet előterjeszténi az uralkodónak.

Ma délután öt órakor Serényi Béla gróf kereskedelmi miniszter is kihallgatásra ment a királyhoz. Kihallgatása a szénkérdéssel függ össze.

Bécsből jelentik: Wekerle Sándor miniszterelnök fél 12 órakor tért vissza a királytól és egyenesen a Magyar Házba hajtatott. Az ott tartózkodó sajtótudósítók előtt csupán ennyit mondott az audienciáról:

— A kihallgatáson kizárólag folyó ügyekről volt szó.

A magyar delegátusok körében úgy tudják, hogy Hadik János gróf népelelmezési miniszter ügye is szóba került a kihallgatáson és a felmerült differenciákat sikerült elsimítani.

A hadügyi albizottság ülésén megjelent Andrássy Gyula gróf is és Wekerle Sándorral tanácskozássá vonult vissza. Andrássy és Wekerle hosszasan beszélgettek.

Tisza István grófról a delegátusok azt beszéltek, hogy a volt miniszterelnök a választójogi javaslattal szemben talált aggodalmát akarta az uralkodó előtt kifejezni, még mielőtt a király megadja az előzetes szentesítést.

Egy délutáni ujság azt írja, hogy Tisza kihallgatásával kapcsolatban különös híresztelések merültek fel. Illetékes helyről jött értesítés szerint ezek a híresztelések üres kitalálások. Tisza lemondása óta nem volt a királynál kihallgatáson. Természetes, hogy mikor mód nyílott rá, megragadta az alkalmat, hogy hódoló tiszteletének kifejezést adjon. Azok a híresztelések tehát, hogy Tisza a király előtt a békéről és a háborúról való álláspontját akarta volna kifejezni, minden alap nélkülölöznek.

Bécsből jelentik: Itt úgy tudták, hogy Hadik János grófnak nemcsak Mezőssy Béla földművelésügyi miniszterrel, hanem a miniszterelnökkel is volt konfliktusa, aki a vitás kérdésekben nem osztja mindenben Hadik álláspontját. Ennek előzménye az, hogy Wekerle Szerényi Józsefet akarta behozni a kabinetbe, de Serényi Béla gróf nem volt hajlandó a kereskedelemügyi tárcát felcserélni és ezért Wekerle, mielőtt még a Hadik—Mezőssy-ügy megoldásra jutott volna, hozzájárult Hadik visszalépéséhez, hogy helyébe Szerényit vihesse be a kabinetbe. Bécsben az udvarnál kínos benyomást keltett a magyar kormányierfiak közt támadt kirívó versengés és a kormány presztizsét ez a tülekedés semmiképen sem növeli.

Bécsből jelentik, hogy a király ma a magyar államférfiak egész sorát fogadta kihallgatáson. Délelőtt Tisza István gróf, délután Andrássy Gyula gróf, Zichy Aladár gróf, Hadik János gróf és Serényi Béla gróf jelentek meg kihallgatáson. A kihallgatások bel- és külpolitikai kérdésekre vonatkoztak.

Bécsből jelentik: Wekerle ma hosszasan tanácskozott Spitzmüller volt osztrák miniszter elnökkel. A delegátusok körében az a hír járta, hogy ez összefüggésben van Popovics Sándor pénzügyminiszterrel történt kinevezésével, mert ez esetben Spitzmüllert neveznék ki az Osztrák Magyar bank vezérkormányzójává.

Élénk tüzérségi tevékenység:

Berlin, december 5. A nagy főhadiszállás jelent: Nyugati harcok:

Rupprecht trónörökös hadseregének a flandriai harcvonalon sok helyütt élénk tüzérségi tevékenység folyt. Inchy és Bourlon között a tűz délután tetemesen fokozódott. Az ellenség előretörései Noevrétől délre megállításuk. Néhány foglyot ejtettünk. Marcinól délre ellenséges árokdarabokat megfeszítettünk az ellenségtől. St.-Omerentől délre erősebb tüzérségi és aknavető harc folyt.

A német trónörökös és Albrecht würtembergi herceg hadseregénél számos szakaszban a kölcsönös élénk felderítő tevékenység heves közelharcokra vezetett. Ludendorff.

SPORT.

— Közgyűlés. Az aradi korcsolyázó egyesület december hó 11-én, kedden délután 5 órakor a Baross-parkban levő csarnoképületben tartja meg az évi rendes közgyűlését, melyre az egyesület tagjait ezúton hívja meg az elnökség. Targysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A választmány jelentése az 1916—17. évről. 3. Mérleg és nyereség és veszteség számla előterjesztése. 4. Előirányzat az 1917—18. évre. 5. Tisztikar választása 3 évre. 6. Számvizsgálóbizottság választása 1 évre. 7. Indítványok.

Tengerészetünk haditettel.

Beszámoló a magyar delegációbar

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: A magyar delegáció tengerészeti albizottsága ma délután fél öt órakor tartotta ülését Daniel Ernő báró elnöklésével. Jelen volt Wekerle Sándor, Zichy Aladár gróf, Burián István báró.

Rodler ellentengernagy terjesztette elő expozéját. Kimerítő beszámolót tartott a haditengerészet tevékenységéről, ismertette a hajóhad harci működését előbb a montenegrói erdők körül, azután pedig különösen az olasz hadműveletek óta lefolyt hadműveleteket vázolta. Megemlékezett flottánk dicső haditetteiről, amelyeket régi hagyományához híven fényes sikerekkel hajtott végre. Csatahajó flottánk és a kisebb tengerészeti egységeken kívül meleg elismeréssel adózott a dunai flottillának. A gazdasági háború ismertetése kapcsán kiemelte a tengeralattjáró háború rendkívüli fontosságát.

A háború kitörése óta a Földközi tengeren és az Adrián 1226 kereskedelmi gőzöst súlyosítottunk el 3 millió regisztrált tonna tartalommal. Ebből 50 ezer tonna lőszer és 20 ezer tonna egyéb hadiszer merült alá a tengerbe, ami egymagában kétezer vasuti kocsit rakományának felel meg. Elpúeztult továbbá 50 ezer tonna vasérc és 410 ezer tonna kőszén. A saját és általunk a Földközi tengeren okozott veszteségek számszerűnti szembeállítására a következő: osztrák-magyar monarchia 11 egység 9 ezer tonnával, Olaszország 21 egység 83.480 tonnával, Anglia 4 egység 67000 tonnával, Franciaország 10 egység 18.527 tonnával, Montenegró 1 egység 140 tonnával. Az ellenséges veszteségek összege 36 egység 108.797 tonnával. Beszámol a haditengerészet kiadásáról, költségvetéséről és a kvótáirányról. A haditengerészet egészségi ügye a három hábnos év alatt kedvező volt.

Az előterjesztés után Okolicsányi László legnagyobb elismerését fejezi ki a tengerészeti parancsnok működése iránt és kérdezi, nem jelölhetné-e meg azokat a hajókat, amelyeket ebben a háborúban elvesztettünk?

Rodler ellentengernagy köszönetet mond a bizalomért. A kérdésre felolvassa veszteségeinket. Tengerészetünk 1914. augusztus 26-án elveszítette a Zenta cirkálót, amelyet egy egész francia flotta meglepett. A kis cirkáló felvette a harcot az egész flottával és súlyos közben is tüzelt ágyúival. Az U. 1. 1915. augusztus 12-én Velencébe ment, nem tért vissza, nyilván ellenséges aknára futott. Parancsnoka Lerch sorhajóhadnagy volt. Az U. 3. az Adrián déli részén véghez vitt vállalkozásából nem tért vissza. Beérkezett jelentések szerint egy segédcirkáló neki ment. Nem tudott alámerülni, visszateló való útjában egy francia romboló megtorpedózta.

Két romboló: Lika és a Stripa 1915. december 29-én akciót hajtott végre, aknamezőre jutott, a Lika elsüllyedt, a Stripa saját legénysége súlyosította el. Az U. 24. 1916. március 21-én ellenséges aknára futott, elsüllyedt. Az U. 26. aknára került, legénysége röpitette levegőbe. A Wildtang romboló valószínűleg aknára futott és elsüllyedt. A Kaiserin Elisabeth Csingtau elosztó előtt saját legénysége robbantotta fel. Az U. 30. elűnt, valószínűleg buvárhajó-csapdába jutott.

Az U. 11. 1917. október 15-én elűnt. Az ellenséges jelentések szerint Olaszország partvidékén Ancona közelében elfogták. A folyamatba tett nyomozás még nincs befejezve. Milyen pontos adatok birtokában lesznek közölni fogom a bizottsággal.

Elnök indítványára az albizottság 17-én utáni időben fogja a tengerészeti előterjesztést tárgyalni.

Konrád csapatainak sikerei.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, december 5. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti: Olasz harctér: A Hétközség fensiklén Konrád tábornagy csapatai elfoglaltak néhány magaslati állást. A vezérkar főnöke.

Berlin, december 5. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik: Olasz harctér: Konrád tábornagy csapatai a Hétközségben néhány magaslati állást elfoglaltak az olaszoktól. Ludendorff. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Bécs. Az osztrák képviselőház ülésén az elnök felolvasott egy táviratot, melyet a hadseregparancsnokságtól kapott:

Csaknem négy hétig tartó súlyos helyi harcok után, amelyek folyamán az ellenség novemberben tizenegyezer tisztet és egyéb katonát veszített foglyokban és bőséges zsákmányt vettünk el tőle.

Konrád báró hadseregcsoportjának csapatai, a hideg hegyvidéki tél a makacsul és kitartóan harcoló ellenség ellenében megkezdtek az offenzívát a Hétközség fensiklén.

A konjunktura haszna.

Ki a megsokszorozódott vagyon?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Régi pörös ügy aktáit teregették ki ma délelőtt az aradi polgári törvényszéken. Mladin György volt szelendi jegyző százhuszezer koronát kitevő tartozását vették revidálás alá, aminek fejében a család annak idején az elhunyt vagyonát adta át a „Viktória” itteni pénzügyintézetnek a követelés kiegyenlítésére. Mladin ugyanis évekkal ezelőtt szoros üzleti összeköttetésben állt a Viktória bankkal, melynek akkori igazgatója Onku Miklós volt. Különböző parcellázásokból, birtokoserekből, gazdasági berendezések eladásából és más adás-vételi ügyletekből kifolyólag Mladinnak 120,000 korona tartozása volt az intézetnél. A tartozásra Mladin váltókat is adott fedezetül, ezen kívül rendszeresen törlesztette a követelést. Mladin hirtelen hunyt el és akkor üzleti dolgai rendezetlenül maradtak utána. Elsőnek a Viktória lépett fel követelésével, amit Mladinné akceptábilisnak is jelentett ki. A családnak azonban nem állott rendelkezésére a megfelelő összeg, pereskedni se akartak és az özvegy ügy egyezett ki a bankkal, hogy a 120,000 korona tartozás fejében a birtokot átengedi a Viktóriának. A pénzügyintézet ily módon ki is egyezett Mladin Györgyével és a szép birtok: szőlő, gyümölcsös, ház, igen sok bor, gazdasági berendezés stb. a bank tulajdonába ment át.

Ez évekkel ezelőtt történt. Az idők folyamán azonban a földbirtoknak az értéke horribilis módon felszokott. Mladinné nemcsak a földet, hanem házat, pincét, bort bocsátott az intézet rendelkezésére és ezeknek a javaknak ma többszörös értékük van. Mladinné jogi képviselője utján pert indított a Viktória ellen és azt hangoztatja és állítja, hogy a 120,000 koronás tartozás fejében a birtokot nem örök aron, nem véglegesen adta át a banknak, hanem csak azért, hogy annak jövedelméből és a vagyon eladásából a bank a követelésére elégítse ki magát és a többletet adja vissza neki.

Ezzel szemben a Viktória pénzügyintézet képviselője azzal védekezik, hogy a bank annak idején, amikor Mladin elhunyt és a köve-

A 11-ik hadsereg hadosztályai alapos előkészítés után rohamra mentek az égbenyülő Monte Meletta masszív ellen és a védműveket a védekezés ellenére elfoglalták. A Monte Babalece, a Monte Pondasekar, a Monte Miela és a Monte Meletta hatalmas erősségeit délelőtt elragadtuk az ellenségtől. Ma délelőtt elfoglaltuk a Monte Comát is. A harcot folytatjuk. Tegnap és ma kilenc ezernél több foglyot ejtettünk, köztük két dandárparancsnokot, 40 ágyút, számos gépfegyvert, aknavetőt, gránátvetőt s hadianyagot szállítottunk be. A mi saját veszteségeink a tüzéséggel való nagyszerű együttműködés folytán csekélyek. Arz.

Zürich. Turin és Milano között a vasúti forgalom ismét helyreállt, amiből arra következtetnek, hogy Észak-Olaszországban a csapatszállítások már megszűntek.

Basel. Az Echo de Paris jelentése szerint az entente-konferencia hadügyi albizottsága ma este befejezte tanácskozásait. A tanácskozásokat Versaillesben folytatják.

telést érvényesíteni akarták, a családtól, illetve Mladin özvegyétől a birtokot örök aron vette meg az intézet. A háboru okozta konjunkturális viszonyok következtében a birtok értéke valóban tetemesen megnövekedett, ma ötször annyit ér minden, mint a mennyit az átadáskor ért, de ez nem tartozik Mladinnéra, mert a birtok egyszer és mindenkorra a bank birtokába jutott. Az előnyös körülmények között előállott hasznok a bankot, nem pedig az özvegyet illetik meg.

A bonyolult polgári ügyet ma tárgyalta a törvényszék Szabó István táblabíró elnöke mellett: szavazó bírák voltak: Jákó Sándor és Horváth János. Mladinnét Köpt János dr., a pénzügyintézetet Trutia Péter ügyvéd képviselte.

A törvényszék újabb adatok beszerzése végett a tárgyalást elnapolta.

MŰVÉSZET.

Montágh Ilona a próbán.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A színház jegypénztára előtt ma reggel csupa szomorú arcu asszony és leány tolongott. Gonda bácsi a megszokott mű-szigorúsággal jelentette ki:

— Péntekre, szombatra minden jegy elfogyott!

Persze ez csak amolyan fél-igazság, mert ha szelid szóval és mosolygó tekintettel megsimogatják az öreget, van neki mindig egy pár jegye, — dugaszban. Annyi azonban bizonyos, hogy péntekre-szombatra már ázsíóval veszik a jegyeket. Hogyisne! Olyasvalaki fog vendégszerepelni a nevezett napokon, akit — joggal vagy jogtalanul? — a magáénak tart Arad. Nagy és kiterjedt rokonság kapcsolja ide, sokáig volt itt kisleány korában s a felszokott gyönyörű gyermekét is sokszor megbámulták az aradi társaságokban. Most aztán egyszerre — máról holnapra — itt áll előttünk a kész művész. A pillangós gyermekcipőket még jóformán le se vetette s máris európai metropolisok kritikái zengik a dicséretet.

A színpadon már javában próbált, midőn felkerestük. Gellért karmester lelkesen dirigálta a belépő dalt, mikor megtaláltuk:

— Művész! Egy pillanatra...

— Azonnal, csak ezt a néhány taktust...

Kellemes ezüstös hangja finoman szállt az üres széksorok felett s visszacsengett mint valami láthatatlan publikum tapsa.

— Mondja, hol tanult énekelni?

— Már Pesten kezdtem Rákosi Szidinié, a hová apám és egész családom' ellenzése miatt titokban jártam. Később neves énekmesterekkel...

Az öregebbik Polgár félbeszakít bennünket:

— Ilonka, kedves, a lengyel táncot...

A tánc graciózus és bájos, így csak az ilyen özbokájú leányok tudnak táncolni.

— Ezt hol tanulta?

— Ezt már Berlinben. Midőn a pesti Király Színházban nagy siker kísérte az első lépésemet — épen a Lengyelvér-ben — elhatároztam, hogy kimegyek a német fővárosba. A Lessing Theater rögtön szerződött. Szüleim azonban nem akartak sokáig ott hagyni, noha nagyon jól éreztem magam s a közönség már igazán kezdett megszeretni. Hazahoztak. De a berliniek nem felejtettek el. Most a Berliner Theater küldött nagyon előnyös szerződési ajánlatot.

— Elfogadja? Ne tegye...

— Miért?

— Látja, a maga szépsége, ifjúsága s mindenekfelett a tehetsége arra kötelezi magát, hogy — itthon maradjon.

— Lehet, hogy igaza van, de azért februárban még ki akarok menni a német fővárosba. Aztán? ... talán ...

— Mi adott aktualitást aradi fölléptének?

— Annyi kedves emlék szála köt ide, hogy lehetetlen volt megtagadnom a színháznak és ismerőseimnek kérését. Jól tettem-e, azt itéljék meg majd pénteken maguk...

* **A vasárnapi Kőlcsey-zsur.** Dálnoki Nagy Lajos harminc éves írói munkásságát méltó formában ünnepli meg a Kőlcsey-egyesület vasárnap délután 5 órakor. Ez évi harmadik zsurját teljesen a kiváló írónak és munkáinak szenteli s előreláthatólag gazdag irodalmi élvezetben lesz része Arad közönségének. A Kőlcsey-egyesület tagjai a zsurra szóló belépő jegyeiket tagsági díjaik lefizetése ellenében a kulturpalota könyvtárában (d. e. 9—1-ig, d. u. 3—5-ig) vehetik át. Nem tagok egy korona belépő-díjat fizetnek. A Kőlcsey-egyesület választmányi tagjai részére a három első sor fenn van tartva.

* **A színházi iroda hírel.** Ünnepi előadás. Csütörtökön ünnepi előadást tart az egész magyar színészet, minden színházban a II. Rákóczi Ferenc fogsága című történelmi színmű kerül előadásra, melynek teljes jövedelmét Ditroi Mórnak, az orsz. színészegyesület volt érdemes elnökének ajánlották fel nemzeti ajándékképpen. Az előadást megelőzi Forgács Sándor alkalmi bevezető beszéde, melyben Ditroi Mór hervadhatatlan érdemeit méltatja. — **Montágh Ilona vendégteliepte.** Péntek és szombatra, két estén vendégszerepel Montágh Ilona az aradi színházban, mind a két estén Nedbil kitűnő operettje, a „A lengyelvér” kerül előadásra, melyben a vendégművész „Heléna” vezető főnői szerepét játssza. Arad egész társadalmára a legnagyobb érdeklődéssel néz a föllépése elé. A többi szereplők Sz. Rontai Boriska, R. Tóth J., Gyöző, Benkőné, Polgár S. stb. — **Szombat és vasárnap délutáni előadások.** Szombaton délután 3 és fél órakor Boccacio, a most fölújított kitűnő operett kerül előadásra. Vasárnap délután „A gölem” héber daltatók van másorra tűzve.

* **Telmányi—Vas-hangverseny jegyei.** Páratlanul álló szokatlan nagy érdeklődés mutatkozik a közönség sorában a december 9-én a kulturpalotában tartandó jótékony célú hangverseny iránt, melyet az aradi Vöröskereszt-egyesület és az aradi katonai társadalom rendez a hősök emlékének javára. A hangversenyre Scherhagnál válthatók a jegyek, azonban már csak két koronás jegyek kaphatók, mivel minden más jegy elővételben elkelt. Ezúton figyelmeztetik a közönséget, hogy péntek délig váltásák ki jegyeiket, mert azontul nem tartják vissza többé. A hangverseny műsorát vasárnap számunkban közöljük.

Románia fegyverszünetet kér.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, december 5. (Hivatalos.)

Keleti harctér: A Lipót bajor herceg tábornagnál megindult tárgyalások tovább folynak. A Dnyeszter és a Feketetenger között álló orosz és román csapatok főparancsnoka tegnap délután azzal a kívánsággal fordult József főherceg vezérezredes és Mackensen vezértábornagyhoz, hogy tárgyalásokat kíván folytatni, a fegyverszünet dolgában. Hadvezéreink beleegyezően válaszoltak. A küldöttek a tárgyalás színhelyére mennek.

Berlin, december 5. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállásról jelentik: Keleti harctér: József főherceg harcvezetésén és Mackensen vezértábornagy hadcsoportjánál a fegyverszünetre vonatkozó tárgyalások a román csapatokra is kiterjeszkedtek.

Berlin. Orosz lapok jelentése szerint a román nép békemozgalma a lakosság egyre fokozódó szenvedése, nélkülözése és a riasztó politikai események hatása alatt egyre erősebben nő. Kisenevben óriási demonstrációt rendeztek a román menekültek a béke mellett. Asszonyok és férfiak ezrei több napi gyalogutat tettek, míg eljutottak Kisenevbe, csak hogy résztvehessenek a béketüntetésben. A tüntetők minden utcán keresztül vonultak, végül pedig körülférték az iskolaépületet, amelyben a külügyminiszterium van elhelyezve. Minthogy Take Jonescu Jassyban volt, Cantacusene megkísérelte, hogy az Angliából, Franciaországból és Olaszországból érkezett táviratokkal, amelyek rokonszenvekről biztosítják a román népet, lecsillapítsa a felizgatott tömeget. Amikor Cantacusene kijelentette, hogy Romániának jövője érdekében nagy szövetségesi oldalán kell maradnia, óriási vihar tört ki. Cantacusene csak gyors futással tudott megmenekülni a meglincseléstől. Végül is a Standard Oil társaság irodáit teljesen szétrombolták és felgyújtották. A tömeg szidalmazta Angliát, az Egyesült-Államokat és a királyt. Az a hír járja, hogy a román királyné elmenekült Kisenevből.

A Djen jelenti, hogy Romániának a hadviselő államok között való megmaradása attól függ, hogy szövetségesi milyen segítséget biztosítanak neki.

Bern. Szelim Fuad Bej, berni török követ, a Schweizerische Telegraf-Agentur munkatársa előtt a következő kijelentéseket tette:

— Ha az orosz különbéke létrejönne, ez nagy hatással lenne minden balkáni államra, de különösen Romániára. Románia helyzete egészen tarthatatlanná válna, amit az ententehez intézett segélykiáltása is bizonyít. Az entente azonban nem segíthet Románián, amely így kénytelen lesz békét kérni. Az entente hangulata különben nagyon keserű, kiábrándult lehet. Anglia csak akkor maradhat meg a béke makacs ellenzésében, ha Amerika rövidesen segítséget nyújt. Ebben azonban én nem hiszek.

— Az orosz béke következtében palesztinai frontunk nagy megerősítéseket kaphat, ami azonban nem feltétlenül szükséges, mert most már minden török front biztosítva van.

Budapestről telefonálják: A sajtóhadiszállásról jelentik: Brest Litovszkban a fegyverszünetre vonatkozó megállapodások pár

percen belül megtörténtek. A tárgyalást barátságos lakoma követte, amelyen lelkes felköszöntőkkel üdvözölték a fegyverek pihenőjét. Az orosz parlamenterek visszatérte után rövid idő múlva egetverő „hárrá” hallatszott az orosz vonalak felől; akkor hirdették ki a fegyverszünet megkötését. Néhány pillanat múlva megnépesedett a harctér. Az ellenséges katonák boldogan rohantak egymás felé és miután a kölcsönös üdvözlések megtörténtek, az oroszok örömlében szétvagdalták a drótsövényeket.

Bécsből jelentik: A delegációra Bécsbe összegyűlt magyar politikusok között ma az az örömdetes hír terjedt el, hogy kilátás van arra, hogy az orosz fogságban levő katonáink esetleg még a béke hivatalos megkötése előtt is hazakerülhetnek. Hír szerint arról van szó, hogy már a fegyverszünet tárgyalása alatt is kölcsönösen ötezeres csoportokban hazabocsájtják hadifoglyainkat.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Elcsapták az orosz diplomatákat.

Hága. Az itteni orosz követségtől Trockij táviratilag megkérdezte, hajlandó-e az új kormány szolgálatába lépni. Ellenkező esetben megbízásukat bocsássák a kormány rendelkezésére. Az orosz követek a külföldön levő orosz követségekhez körtáviratot intéztek, amelyben ezt mondja:

Trockijtól ma kaptunk egy táviratot, melyben föltételezi rólunk, hogy részesévé válunk a csalárd bolsevik politikának.

Miután a hágai követség és konzulátus tagjai a táviratot törvénytelennek tekintik, amely bitorlókától, a haza ellenségeitől a szövetségesek árulóitól eredt, az oroszországi követségekkel együtt elhatároztuk, hogy ezt a táviratot válasz nélkül hagyjuk.

Kopenhága. Pétervárról jelentik: Százötven orosz diplomáciai képviselő és konzulátus személyzete, akik a bolsevik kormányt nem ismerték el, megkapták Trockijtól elbocsátásukat.

Pétervár. A munkás- és katonafanácok szövetséges hadseregekhez szikratáviratot intéztek, amelyben közli a fegyverszünetről szóló tárgyalásokat és bejelenti a béketárgyalások megkezdését. Felszólítja a szövetséges hadseregeket, hogy csatlakozzanak a fegyverszünetért és békéért való mozgalomhoz.

Rotterdam. A Nieuwe Rotterdamsche Courant stockholmi levelezője jelenti, hogy Pétervárról érkezett jelentések szerint Észak és Középoroszországban nagy élelmiszerhiány van. A hadsereg olyannyira fegyelmetlen, hogy a nyolcmillió hadseregnek alig tízedrésze veti alá magát a katonai előírásoknak.

Basel. A Petit Journal, Pichon külügyminiszter lapja rámutat azokra a nehézségekre, amelyeket Leninnek és Trockijnak a fegyverszünetről szóló és az ententehez intézett ultimátuma felidéz. Akár elutasító az entente válasza, akár nem adnak választ ezen ultimátumra, az orosz szovjet mindenestre megszakítja az ősz székítettést a szövetségesekkel és tovább folytatja a tárgyalásokat a központi hatalmakkal.

Pétervár. Vladivosztokot és környékét a maximálisuk elfoglalták.

Szakolczay Lajos.

(Az aradi törvényszék új elnöke.)

Budapesti tudósítónk Arad város jogászvilágát közelről érdeklő, rendkívül érdekes eseményről ad hírt. Tudósítónk feltétlen megbízható forrásból származó információ alapján közli, hogy a Schartner Sándor halálával megüresedett aradi kir. törvényszéki elnöki állást illetékes tényezők Szakolczay Lajossal, a nyiregyházi kir. törvényszék elnökével töltik be. Az igazságügyminiszter honorálni óhajtott Arad jogászvilágának azt az általános kívánságát, hogy régi, az aradi viszonyokkal ismerős jogász és kiváló bíró kerüljön a törvényszék élére s ezért elhatározta, hogy Szakolczay Lajost vissza fogja helyezni Aradra és megbizta a törvényszék vezetésével.

Szakolczay személye akkor került előtérbe, amikor Barabás Béla dr. főispán bizalmas tanácskozássra hívta össze az aradi ügyvédek. A bizalmas megbeszélésen jelen volt ügyvédek arra kérték a főispánt, tolmácsolja az igazságügyminiszter előtt az aradi jogász-körök ama óhaját, hogy legszívesebben látnák, ha az aradi törvényszék elnöke Szakolczay Lajos lenne. A főispán az ügyvédek óhaját tolmácsolta Grecksák Károly igazságügyminiszter előtt, aki úgy döntött, hogy Szakolczay Lajost Nyiregyházáról Aradra helyezi át.

Tudósítónk információja szerint Szakolczay Lajosnak Aradra való helyezése véglegesen elhatározott dolog és nemsokára hivatalos formában is nyilvánosságra fog kerülni.

Arad egész társadalma bizonyára osztatlan örömmel fogadja a hírt, hogy az aradi törvényszék elnöke Szakolczay Lajos lesz. Az aradiak még akkor is a magukénak vallották Szakolczayt, amikor elkerült innen Nyiregyházára. Szakolczay Lajos pedig mindig aradinak vallotta magát távol attól a várostól, amelyhez a rokon köteleken kívül annyi sok szép emlék fűzi. Megmarad ő aradi embernek, ami kiderül abból is, hogy aradi házat nem adta el. Mindig visszavagyódott Aradra és valahányszor aradi barátaival, vagy ismerőssel találkozott, mindig azt hangoztatta, hogy egyetlen vágya van: hazakerülni Aradra. Most ez a vágya hamarosan teljesedni fog.

Az új törvényszéki elnök hosszú ideig az aradi kir. ügyészség vezetője volt. Hivatali működését a tudás, az emberi megértés, a humanizmus jellemzi. Pontos, kötelességtudó, nagy munkaerővel rendelkező vezető-ügyész volt, aki hivatali munkatársaitól is megkívánta a pontos, lelkiismeretes munkát. A hivatalon kívül nem volt főnök, hanem jószágos barát. Nagytudásu, fényes elokvenciájú köztudó volt, akinek egy-egy vádbeszéde valóságos esemény volt.

A város társadalmának kedveit tagja volt Szakolczay Lajos, aki nem volt magába zárkózott, száraz jogtudós, hanem az élet szerető és az élet szépségeit értékelni tudó világi ember. Most haza jön Szakolczay Lajos és átveszi azt a diszes pozíciót, amelyre kiváló jogi tudása és tehetsége révén rászolgált.

HIREK.

Izgalom Tisza audienciája miatt.

— Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécsből jelentik a Pester Lloydnak: Tisza István grófnak mai kihallgatása a királynál a kormányt támogató pártokhoz tartozó delegátusok körében nagy meglepetést keltett és egész nap élénk megbeszélés tárgya volt.

A mikor Wekerle Sándor miniszterelnök a királynál való kihallgatásáról visszaérkezett a Magyar házba, Zlinszky István és Eitner Zsigmond képviselők — mindkettő Apponyi-párti — félrevonultak a miniszterelnökkel és hosszabb ideig tanácskoztak. A mikor a miniszterelnök a tanácskozás befejezése után visszaakart térni a delegáció albizottságába, megjelent nála Andrássy Gyula gróf, akivel Wekerle egyszobában hosszabb tanácskozásra vonult vissza.

Délután 5 órakor az Apponyi-párthoz tartozó delegátusok Zlinszky-nél tanácskozásra gyűltek össze, a melyen Apponyi Albert gróf is megjelent és az izgatott hangulatban levő képviselőket megnyugtanni igyekezett. A konferencián résztvevő delegátusok később kijelentették, hogy Apponyi kultuszminiszter fejtegetéseiből azt a benyomást nyerték, hogy a kormány helyzete változatlanul szilárd.

Andrássy gróf kihallgatása este hét órára volt kitűzve és szintén nyugtalanító körülményként fogták fel. Dacára a mai kihallgatásokról kiadott hivatalos kommunikének, a kormányt támogató pártokhoz tartozó delegátusok körében az a vélemény alakult ki, hogy Tisza és Andrássy kihallgatása a választójog reformjának kérdésével áll összefüggésben.

— **A polgármester kérése.** A magyar szent korona országai vöröskereszt egylete miként a háboru alatt minden évben, ezúttal is adományokat gyűjt, hogy a harctéren küzdő vitéz fiaink részére a közelgő karácsonyi szent ünnepek alkalmából szereteadományokat küldhessen. Felhívom ennél fogva a város hazafias közönségét, hogy a polgármesteri hivatalban (Városháza I. emelet) kitett gyűjtőíveken pénzádományokkal minél előbb járuljanak hozzá vitéz hadseregünk fiainak megajándékozásához. *Várjassy Lajos*, polgármester.

— **Előléptetés.** Mint a Hivatalos lap közli, a király *Horovitz Gusztáv* népfőlkelő főhadnagyot, az *Aradi Közlöny* egyik budapesti munkatársát *százados* névezte ki.

— **Rangjukról megfosztott plasz tábornokok.** *Luganóból* jelentik: Az olasz hivatalos lap jelentí: *Lugerli*, *Lamberti*, *Cadobari* és *Jori* veterán katonákat tisztí rangjukról megfosztották.

— **Elfojtott béketüntetés Párisban.** *Berni* jelentik: A *Progres de Lyon* jelenti Párisból 1-i keletel: Ma délután politikai tüntetést szerveztek a *Quartier Latin*ban és a *Place de la Concorde-on*, de az egész csupán fiatal emberek mentéktelen összecsohlésévé zsugorodott össze és a rendőrség ezt is szétszórta. Az *Action française* felkéri híveit, hogy tartózkodjanak a tüntetésekből való minden részvételtől.

— **Millió sorsjegy nyeremény.** *Budapest* telefontudósítónk: Az új Vörös Kereszt sorsjegyek első kisorsolása ma volt. összesen 1.200.000 számot bocsátottak ki. melyből 36 számot húztak ma ki. Az egyik 100.000 sorsjegy, a 100.014 sorsjegy 9. nyerőszámu sorsjegy, az 50 ezer koronás nyereményt a 40.938 sorszámu 2. nyerő számu sorsjegy nyerte meg. A többi kihuzott sorsjegy kisebb összegeket nyert.

— **Záró óra meghosszabbítás.** Egy fővárosi esti lap írja: A belügyminiszter — mint értesülünk — rendeletet fog kiadni arról, hogy a záróra karácsony este és Szilveszterkor éjfélt után egy óráig meghosszabbítottassék.

— **Vasuti katasztrófa Németországban.** Hannoverből jelentik: E hónap 4-ikére virradó éjszaka *Ahlem Hamm* között a berlin—kölni 22. számu vonat nekifutott egy olasz foglyokkai telt különvonat egyik elszakadt és a pályán visszamaradt részének. A roncsokba, amelyek a szomszédos sínpart is elborították, egy ellenkező irányból jövő tehervonat szaladt bele. A vonat 35 utasa, köztük nyolc német népfőlkelő, továbbá egy vasuti tisztviselő, életüket veszítették, 45 ember megsebesült. A sebesülteket a hammi kórházba vitték. A gyorsvonat utasai nem sérültek meg. Mozdonyokban és kocsikban a kár tetemes. A pályatest tizenöt órán teljesen el volt zárva. A gyorsvonatokat átirányították, a személyvonatok forgalmát pedig átszállással tartották fenn.

(Mikulás).

• Csillogó fehér hermelinpalástba burkolva kopogtat be hozzánk a negyedik háborus Mikulás. Az őszszakállu, jóságos bácsi, ki tudja, hol kell a virgács, hol nem, hajnalhasadtával teszi rá öreg, csontos kezét a rozsdamarta és fényes kilincsekre és titokban ajándékokat helyez el. Így tudtuk ezt, mikor gyermekek voltunk és mikor szent izgalommal vártuk a jelentős nap jöttét. Mikulás bácsi benéz minden házba, körültekint a zsufolt kislakásokban, a gögös palotákban és aztán gyorsan tovalibben, mert hosszú az út, mit reggelig meg kell tennie. A jóságos szemű aggastyán — amin szimbolizálják — még sohasem hozott az emberiségnek olyan drága, hasznos, valamennyiünk szívét örömmel fakasztó ajándékot, mint az idén. Most a várva-várt békével érkezett meg hozzánk. Degesz tarisznyájából minden házba a békéből tett le egy csöppet: az aggódó anyáknak, elhagyott gyermekeknek, bánatos kicsinyeknek és szomorú nagyoknak azt hozta, amire negyedik éve hiába vártunk. Most eljött, most mindenekelőtt a foglyokat örvendeztette meg az egész világot megremegető hírrel: hogy kovácsolják a békét. Mikulás az idén a virgácsot más országokba vitte, hozzánk a békét hozta és lehet, mire felesendül a kántálók zenéje, akkor már urban lesznek hazafelé a sokat szenvedett, övéitől elszakadt foglyok és hazakerülőek a frontról az öreg harcosok.

— **Lopások egy aradi ékszerüzletben.** Ma megjelent a rendőrség bünygyi osztályán *Grallert* Rezső aradi ékszerész felesége és bejelentette, hogy üzletéből két darab briliánsal kirakott arany karcsattot loptak el 2800 korona értékben. Elmondta *Grallert* né, hogy már a nyáron is eltűnt az üzletből két darab briliáns arany karcsatt és most észrevették, hogy újabb lopás történt. *Berez* Ferenc rendőrkapitány megkérdezte *Grallert* né, hogy kire gyanakszik, mire *Grallert* né elmondta, hogy a nyáron és azóta többször is megfordult az üzletben egy asszony aki vásári árusnak mondta magát. Az asszony akinek nevét nem tudja, vásárolt is néhány apróságot s mindig feltűnően nézett körül az üzletben. Azt hiszi, hogy senki más nem követhette el a lopásokat, mint ez az ismeretlen asszony. A bünygyi osztály vezetője kiadta az ügyet a detektíveknek, akik most keresik az ékszerüzlet tolvaját.

— **Nagy könyvtárégés Góthában.** Góthából jelentik: A góthai német nemzeti könyvtár, a német kulturának egyik legnagyobb gyűjteménye, a német szövetség tulajdona, tegnap tűz következtében megsemmisült. A kár legnagyobb részt pótolhatatlan.

— **Hadikölcsön jegyzés.** A „Marta” Magyar Automobil r. t. a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókja útján a VII. magyar hadikölcsönre 2 millió koronát jegyzett, miáltal Arad ezen egyik leghatalmasabb gyárvállalatánakösszjegyzése az eddigi kibocsátásokra 3,000,000 korona névértékre emelkedett.

— **Kitüntetés.** A király *Jakó Sándor* 28. vadászszázalóaljbéli tartalékos hadnagyot az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismeréséül a legfelsőbb dicséző elismerésben részesítette.

— **Az Acsev. tisztviselőinek háborus pótléka.** Ismeretes, hogy az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak igazgatósága egyik legutóbbi ülésén kimondta, hogy a vasut tisztviselőinek és alkalmazottainak háborus pótlékát felemeli. A vasut számvevősége már el is készült a tervezettel és mihelyt a közgyűlés azt jóváhagyja, a tisztviselők és alkalmazottak megkapják december 15-től kezdve a megállapított skála szerint a felemelt háborus pótlékot. Az 1400 koronával javadalalmazott tisztviselők és alkalmazottak 100 százalék háborus pótlékot kapnak, a havidijs kezelőnök pedig 960 koronát. A magasabb fizetéssel bíró tisztviselők háborus pótléka a fizetés arányában kisebbdik.

— Gyermek a melegedő szobában.

Ma volt az első téli nap. Hideg szél süvített az utcákon és hó borított mindent. Szegény, rongyokba burkolt gyermekek kékrefagyott kezekkel, dideregve vánszorogtak. A napokban megnyílt első melegedő szoba valóságos áldása volt a fázó gyermekeknek. Ma reggel nagy tömegben gyűltek össze az Urbán Iván-utca és Miklós-utca sarkán levő melegedő szobában a külvárosok gyermekei, a kik levest kaptak és a levesbe aprított kenyérrel csillapították éhségüket. De nemcsak gyermekek, hanem felnőttek is felkeresték a melegedő szobát és ezek leveshez jutottak. A jótékony nőegyletek uriaszonyai a legnagyobb odaadással és lelkiismeretességgel ellenőrizték a leves szétosztását és megengedték azt is, hogy egyesek hazavihessék a forró tápláló levest. A melegedő szoba intézménye tehát bevált és valószínű, hogy a város már a közeli napokban több helyen is fog melegedő szobákat létesíteni.

— **Az új telefondíjak.** *Budapest* telefontudósítónk: A telefondíjak emelésének ügyében *Hantos Elemér* államtitkárnál ankét volt. Az oly vidéki városokban, a hol száznál több előfizető van, a díj 240 korona, ennél kisebb számú előfizetővel bíró városokban az eddigi 120 korona lesz.

— **Megkezdték a városi fa kiosztását.** A városnak jelenleg 828 köbméter tűzifa áll rendelkezésére. Ennek a tűzifának szétosztását ma kezdte meg a gazdasági hivatal. A mai napon 217 fél jelentkezett fáért és ezeknek 363 köbméter fát utalványozott ki a gazdasági hivatal. a fa kiosztását holnap folytatják.

— **A Polgári Jótékony Nőegylet** dec. 8-iki tea-estjére szívesek voltak újabban adományokat küldeni: báró *Bánhidv Antalné*, báró *Urbán Ivánné*, özv. *Gajdos Józsefné*, *Kadas Kálmánné*, dr. *Zimmerman Károlyné*, *Vojtek Alajos* 102 drb. nyereleménytárgyat, *Madarász Eleménné*, *N. N.*, özv. *Kugler Istvánné*, *Berzsenyi Béláné*, *Simon Tamásné*, *Ambrus Anna*, *Várv Jánosné*, *Poszterné*, özv. *Hozzáné Andriéné*, *Jancsó Amália*, *Kisfaludyné*, *Falvay Róza*, *Draskovics Irma*, *Lovich Mariska*, *Verzár Sarolta*, *Szakács Károlyné*, *Koromné*, *Bérczyné*, *Zahn Mária*, *Czihyiné*, *Huszárné*, *Cserghóné*, *Silberleitner Vilma*, *Sváby Pálné*, *Maresch Gyula*, özv. *Mikolay Lajosné*, *Kremmer Alajosné*, *Dományi Jánosné*, *Molnár Babi*, *Keresztes Gyuláné*, *Spies Ida*, *Weinberger Jánosné*, *Probst Mihályné*, *Frigyes Olga*, *Fényes Dezsőné*, *Hartmann Béláné*, *Bakonyi Károlyné*, *Scherhag Ernőné*. A megnyilvánuló áldozatkészégért fogadják az egylet nevében hálás köszönetemet. Özv. *Purgly Lajosné*, fővédasszony.

— **Eszméletlen katona a sinek közt.** A kétegyházi állomásfőnökség táviratban értesítette az aradi törvényszéket, hogy a vasutvonal mentén, a két sín közt egy 33-ik gyalogezredhez tartozó katonát találtak eszméletlen állapotban. A katona testén több seb volt. A rejtélyesnek látszó ügyben megindult a vizsgálat.

— **Adomány.** *Róth Izidor* 20 koronát adott a „vak katonák” javára.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Az elárult hajó legénysége.

Bécs. Az osztrák véderő-bizottság mai ülésén Habermann cseh szocialista képviselő szóvá tette az U. 11. ügyét, amelyet a magyar képviselőházban tudvalevőleg Fényes László említett meg egyik interpellációjában. Habermann bemutatta a hajó legénységének névsorát, amely szerint 10 német, 2 cseh és állítólag 8 magyar, horvát és délszláv matróz volt a hajón. Lehetetlenség tehát, hogy a cseh legénység terrorizálta volna a német legénységet.

Bécs. Lukacievics cseh képviselő ma hosszabb beszédet mondott, amelyben igen éles támadást intézett a magyarok ellen: A magyarok — mondotta — nem állanak a barátság álláspontján az osztrákokkal szemben, mert az a mód, ahogy a menekültekkel bántak az embertelen.

A legsúlyosabb kritikával kell illetni a magyar csapatok magatartását Galiciában és Bukovinában, ahonnan a lakosság utolsó holmiját is elvitték és még elismervényt sem adtak róla. Az ukrainokat, akik Magyarországon laknak, elnyomják és nyelvéket éppen úgy elnyomják az iskolákban, mint más nemzetiségieket. Ha igazságos népszámlálás lenne, akkor kitűnnék, hogy

— **Petroleum kiosztás.** Felhívom mindazon hatósági élelmiszer árusítással foglalkozó kereskedőket, kik a Vacuumtól nem kaptak petroleumot, hogy az utalvány kiváltása céljából holnap csütörtökön délelőtt a közlelmezési hivatalban jelentkezzenek. A petroleum az utalványon megjelölt nagykereskedőtől szerezhető be. Figyelmeztetem a kereskedőket, hogy a petroleum jegy második szelvénye egy liter petroleumra váltható be, melynek kicsinybeni eladási ára 52 fillér. Mindazon iparüzemek és vállalatok, kik törzslapot nyertek, a közlelmezési hivatal által kiállítandó utalvány ellenében a Pollák-csarnél szerezhetik be a részükre megállapított havi szükségletet. A közlelmezési hivatal vezetője.

— **Adományok.** A Növédelmi Hivatalhoz a következő adományok érkeztek: Egy oltáregyleti tag 20 K., Füzessy Ferencné (Pécska) liszt, tojás, zsír, griz, lekvár, Murády Álmosné dió, 9 drb. játékszer, 3 p. harisnya, 5 terítő. A „Napközi Otthon” részére Gersy Józsefné 20 K., özv. Goldschmidt Miksáné 20 kg. szappan. A karácsonyi vásárra a Női Mária Kongregációk 155 drb. különböző disztárgyat, Grf. Bréda Viktorné 3 virágváza, 1 zsebpohár, 1 írómappa, 1 levélnehezék, 1 kazetta, 2 legyező, 1 börtárca, Tanfy Ida 1 levélnyomó, 1 kosár, Tóth Ilus 1 cigaretta doboz, 1 tálcá, özv. Kövér Lajosné 1 tenniszütő, özv. Sváby Pálné 1 virágváza, 1 enyvező, Dr. Zimmermann Károlyné 500 dr. művész kártyát, Csiky Ödönne 3 baba, Mülek Lajosné 3 drb. csipke futó, Probst Böske 1 baba 2 váza, 1 kis kazetta, Havas Böske 1 óriási baba, Purgly Lászlóné 6 karakter baba, Gutzjahr Erzsike 1 babaház, kertibutor, 4 baba, 1 állatsereglet. Mindezen nemesszivü adakozóknak hálás köszönetet mond a Hivatal nevében Baross Boris ügyv. alelnök.

— **A drágább cukor.** Az Aradi Közlöny megírta, hogy a cukor december 1-től megdrágult. A Cukorközpont ma leirt az aradi rendőrséghez, hogy a vendéglők, kávéházak és cukrászdák mai cukor készletét azonnal állapítsa meg és erről tegyen jelentést. A városi negyedmesterek már a mai nap folyamán meg is kezdték a cukorkészletek összeírását. A vendéglősök, kávéháztulajdonosok és cukrászok a december 1. előtt vásárolt cukorkészletük után 2 százalékot fognak fizetni.

Magyarország lakosságának többsége nem magyar.

Lugano. Az Avanti jelentése szerint az olasz szocialisták egy új szocialista pártot alakítottak Muione szocialista italiana címen. A reformszocialisták, Bissolati, Serrini miniszterek és a háboru ellenes magatartásuk miatt kizárt szocialisták tömörültek ebben a pártalakulásban.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti este: Flandriában sikeres helyi harcok. A Hét-község területén az olaszokat kivetettük erős állásaikból.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Olaszországban a Brelától nyugatra sikeresen harcolunk.

Lugano. Hivatalosan jelentik, hogy Észak-Olaszország igen sok városából a bankokat áttelapították Dél-Olaszországba.

Pétervár. A Pravda jelenti, hogy a román fronton azok a kísérletek, hogy a román hadsereg katonai tanácsait feloszlatták zavargásokra vezettek és a román hadügy-miniszter lemondani kényszerült.

Rotterdam. Angol lapok jelentik Pétervárról: Rendszabályokat fogantatosítanak az orosz hadsereg leszerelése tárgyában. Minden katona megtartja fegyverét. Ily módon egy nemzeti gardát akarnak megteremteni.

— **Karácsonyi zenealbumok** már megjelentek és kaphatók Deák könyvkereskedésében Forray-utca.

— **Könyvtárakat,** festményeket és bolyeggyűjteményeket jó áron vesz Kerpel.

— **A legújabb lakbérrendelet** kapható Pichler papirkereskedésében (Bohus-palota.)

A híres kürtösi koresma.

(Háborus kiköltötési per.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Olyan ügyet tárgyalt ma az aradi járásbíróság kebelében működő lakbérleti bizottság Uray József bíró elnökle mellett, amilyen az új rendelet életbe lépte óta nem fordult elő. A híres kürtösi koresma bérlője: Mladin Miklós-né állt a bizottság előtt. Mladinné a Kerpel Albert és társai tulajdonát képező helyiséget bérelt Kürtösön. A nagy épület nemcsak vendéglőből és szállodai szobákból, hanem magán lakásból is áll. A tulajdonosok felmondták Mladinnénak 1918. május hó elsejére, azon az alapon, hogy Mladinné nem fizette a házbért, hátralékban van és ezen kívül az épületet annyira megrongálta, hogy lakhatatlanná tette. A rendelet kimondja, ha a lakó a hazat annyira tönkreteszti, hogy az épület, illetve a helyiségek kiürítése válik szükségessé, mert annak fenntartásához elodázhatatlan munkák eszközölését kell fogantatosítani, akkor a bérlőnek az épületből ki kell költözködnie.

Kerpelék szerint ez az eset következett be. Mladinné állítólag nem törődött soha semmivel, a helyiségekre nem ügyelt, az ajtók formálisan használhatatlanná váltak, minden elpusztult, elromlott, úgy, hogy most már csak egy kardinális renoválás útján lehet az épületet rendbe szedni és más bérlőnek átadni.

Mladinné a mai tárgyaláson azt mondotta, hogy az épületen vannak ugyan némi javítandók, de ezek nem olyan fokuak, hogy a ház fenntartása érdekében szükséges volna a kihur-

colkodás. Állításának bizonyítására becsatolt egy községi bizonyítványt, melyből kitűnik, hogy a községi előljáróság a helyszínen megjelent, szemlét tartott és azt állapította meg, hogy a ház külső és belső tatarozásra szorul ugyan, de ezek a javítások lényegtelenek és a további lakhatást nem gátolják.

A bizottság, melynek tagjai Steiner Vilmos és Reiber Emil voltak, tanácskozássra vonultak vissza és annak ellenére, hogy a mai utasági viszonyok mellett a vidékre való kiszállítás nem tartozik a kellemesebb dolgok közé, elhatározták, hogy megtekintik a nevezetes kürtösi koresma épületet, megnézik a vendégfogadót, az egyes szobákat, szemügyre vesznek jól mindent és csak ennek megtörténte után döntenek: ki kell-e Mladinnénak vonulni a romantikus kúrentösből, vagy sem? A szakértői tisztségre Probst Mihály építész-vállalkozót választotta meg a bizottság.

TANÜGY.

Lesz szén az iskoláknak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az egyre jobban érezhető szénhiány komoly veszedelemmel fenyegette az aradi elemi iskolákat. Arról volt ugyanis szó, hogy a város a szénhiány miatt be fogja zárni az aradi elemi iskolákat, mert nem tudja őket ellátni kellő mennyiségű szénrel. Ezzel a rendkívül fontos kérdéssel foglalkozott ma délután a szénbizottság és hosszas tanácskozá után szerencsésen megoldotta az iskolák fűtésének kérdését s így a bizottság határozatához képest az iskolákat nem fogják bezárni, mert a városnak módjában áll egy bizonyos ideig elláthassa az iskolák szén-szükségletét.

A bizottság mai délutáni ülésén Löcs Rezső helyettes polgármester tette szóvá a kérdést. Elmondotta, hogy az elemi iskolák az ősz elején szenet kaptak a várostól, de ennek a szénnek nagy része már fogytán van és így az iskolák naponta jelentkeznek a városhoz megfelelő mennyiségű fűtőanyagért. Az a kérdés tehát, javasolja-e a bizottság a városi iskolaszékeknek az elemi iskolák bezárását, vagy pedig sikerül-e ezt a fenyegető veszedelmet elkerülni azzal, hogy a város mégis szenet fog az iskolák rendelkezésére bocsájtani.

A bizottság tagjai nem tartották indokoltnak az iskolák bezárását és abban állapodtak meg, hogy a Roth József szénkereskedőnél levő négy waggon szénből két waggont az iskolák rendelkezésére bocsájtanak. Az iskolákban a félévet december 20-án fogják lezárni, akkor megkezdődik a téli szünet, amely január hó végéig tart. Ilyen körülmények között sikerülni fog az iskolák fűtéséről kellőképpen gondoskodni. A bizottság a megállapodáshoz képest javaslatot fog tenni a városi iskolaszékeknek.

— **A Hertska-öztöndli.** A polgármester pályázatot hirdetett a megüresedett Hertska-féle öztöndij betöltésére. A pályázat december 1-én járt le és arra Szilárd Andor, Denk Ferenc főgimnáziumi tanulók és Kiss Rezső főreáliskolai tanuló pályáztak. Az öztöndij ügyében a decemberi közgyűlés fog dönteni.

Wilson meg akarja nyerni a háborút.

— Az elnök ma délutáni üzenete. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A Pester Lloyd jelenti: Washingtonból jelentik: Wilson a kongresszus ma délutáni megnyitó ülésén elmondta üzenetét az amerikai néphez, melyben hangoztatta, hogy Németországnak Amerika ellen tervezett merényletei közismertek és épp úgy ismeretesek azok a rendszabályok, amelyeket ezek ellen fogatosítottak és azok a célok, amelyekért Amerika háboruba bocsátkozott. **Céljuk a háboru megnyerése.** Nem gyöngülnek meg mielőtt ezt a háborút meg nem nyerték. Jól tudják, hogy a háboru miért folyik, milyen eredményeket kell elérni s hogy az egész amerikai nép egyakarattal küzd ezekért a célokért, mert azok az emberek, kik békéről beszélnek, nem beszélnek a nép nevében és a nép szívéből. Minő szempontok vezetnek őket a háboru végének megállapításánál, azt joga van tudni az amerikai népnek. A gonosz, sötét és békebontó hatalmak legyőzése. A fegyverek erejével akarják elérni a békét. Meg kell mutatni milyen veszedelmeket rejt magában a német hatalom. Teljesen ki kell zárni a népek barátságos szövetségéből a német népet.

Addig, amíg a német népnek megbízható vezetői nincsenek s amíg a népjogok elismeréséhez nem csatlakoznak, nem lehet a békéről beszélni. De ha ezt elismerik, akkor megadják a béke árát s ez a tiszta s pártatlan igazság minden népre nézve, ellenségeinkre épp úgy, mint szövetségeseinkre. A háborút nem lehet gyors elhatározásokkal befejezni s a népek mellőzésével se lehet ezt a kérdést elintézni.

A németek visszaéltek az annexió és kárpótlás nélküli béke jelszavával és Orosz-

országot, amelyet elárasztottak ügynökeikkel, félrevezették, hogy korai békét idézzenek föl, mielőtt ezek az autokraták megbuktak volna és a népek maguk juthattak volna szóhoz.

Hadidéljaink érdekében pénzt, anyagot és embertartalékot vetnek latba. Azoknak, akik a béke tervével állnak elő, azt tanácsolja, hogy álljanak elő ezzel máskor, mert erre most nincs szükség, csak akkor, ha Németország meghatalmazottai kijelentik, hogy olyan békét köthetnek, amely igazságos és amely az uralkodók által elkövetett jogtalanságokat jóváteszi és az elpusztított Belgiumot kártalanítja. Akkor beszélhetünk a békéről. Németország kiterjesztette uralmát más népekre és országokra: Ausztria-Magyarországra, a Balkánra, a szabad Törökországra és Ázsiára. Ezeket kell szabadokká tenni. Nem becsüli le, sőt csodálja Németország kereskedelmét, iparát és kulturáját, de a háboruban a gyűlölt ellenség letiprása érdekében Németország ezeket a nemzeti kincseket tönkretette. Mindezeket a sebeket kell a békével meggyógyítani. Nemcsak Belgiumot és Észak-Franciaországot kell megszabadítani a fenyegető porosz hatalomtól, hanem a monarchiát, a Balkánt és Törökországot is meg kell szabadítani a német katonai és kereskedelmi nyomástól. Távol áll tőle az a gondolat, hogy Ausztria-Magyarországot megkárosítsa, de minden idegen befolyástól és despotizmustól mentesíteni kell a népeket. Ezek azok a célok és törekvések, amelyekkel Németországgal szemben állanak anélkül, hogy Németország belső ügyeibe akarnának avatkozni.

ház folyósóira. Bizony nagysága kérem, nem lehetetlen, hogy ezek között kell keresni a tolvajt.

Mi csak regisztráljuk ezt a pletykát, a rendőrségnek a kötelessége kideríteni, mi igaz és mennyi igaz a dologból. Egyelőre csak Horváth Micit sajnáljuk, de némileg ő is megnyugtatót bennünket ma délután, amikor kijelentette, hogy a harisnyák ugyan igaziak voltak, de az ékszerek — hamisak. Egyszerű szimpadi ékszerek. Ez azonban már a tolvaj pechje.

Sokat dolgozik a király

(Osztrák delegátusok az expozéról.)

Bécs. Czerninnek az osztrák delegációban tegnap tartott expozéja után tudósítónk felkereste az elnököt, Hauser apátot, aki következőleg nyilatkozott:

— Nekem egészben véve az a benyomásom, hogy a külügyminiszterium vezetése nálunk a lehető legjobb kezekben van. Czernin grófnak erős a keze és szilárd az akarata és ami fő, mindenképpen teljesen reálisan is gondolkodik. Egyáltalán nem szokta magát illúziókban ringatni és nem futkos eszmények után. Azt hiszem, hogy ilyennek kell lenni egy igazi külügyminiszternek.

Arról a hírről, hogy a delegációk üléseit esetleg el fogják napolni, az osztrák delegáció elnöke következőleg nyilatkozott:

— Egyelőre még nem határoztak erről. Most csak fegyverszüneti tárgyalások folynak, amelyet katonai részről vezetnek és amelyekkel ilyen módon semmi dolga sincs a külügyminiszternek. Kormányunk körében általánosan remélik ugyan, hogy a fegyverszüneti tárgyalásokat nyomban a béketárgyalások fogják követni és ez esetben Czernin grófnak tényleg azonnal el kellene utaznia Bécsből. Ez sem jelentené azonban még feltétlenül azt, hogy a delegációkat el kell napolni, mert hiszen a delegációnak a külügyminiszter távolléte alatt nem kellene épen a külügyi költségvetést tárgyalni, hanem addig, míg a külügyminiszter visszajön, másról is tanácskozhatnak.

Végül Hauser apát elmondotta, hogy benyomása szerint a király nincs olyan jó szímben, mint rendesen és mintha kissé lesóványodott volna. Czernin gróf erre vonatkozólag megnyugtatta és kijelentette, hogy ez onnan ered, mert a király nagyon túlfeszített módon dolgozik és mindent, amihez hozzáfog, egész akaraterejével és egész tetterejével igyekszik elvégezni.

Langenhan képviselő, az osztrák delegáció német tagjainak egyik illusztris vezetője, a pénzügyi albizottság elnöke, a következőket mondotta:

— A külügyminiszter expozéja a németeknél nagyon jó benyomást tett. Remélem, hogy az osztrákok a jövőben Oroszország népeivel barátságban fognak élni. Az expozé gondolatmenete körülbelül fedi azt, amit a német pártoknak az első olvasás alkalmával benyújtott határozati javaslatok mond. Az expozé tehát azt bizonyítja, hogy az a bizalom, amelylyel a német pártok a külügyminiszterrel szemben viseltetnek, teljesen jogosult.

Staniek, a csehek vezetője, következőleg vélekedett:

— Hisz tudja ön, hogy érzékenységünk ezidő szerint a végsőig fel van csigázva. Elképzelheti tehát, hogy mennyire lehangoló benyomást tesz ránk szükségképpen, ha olyan expozét kell meghallgatnunk, amely szól ugyan Albánia függetlenségéről, de egy szóval sem említi az ausztriai népek önrendelkezési jogát és az osztrák viszonyokról, különösen a m...

Horváth Mici ékszerei.

(Meglopták a primadonnát.)

— A színház tájékán háborus szarka csörög. Olyan madár járkal már napok óta az öltözők tájékán, aki — lop. És pedig ügyesen lop, sőt sikerrel lop. A multkor elvitték Győző férjemenőt, melyeket a Sztambul rózsája című darabban élénk derűség mellett mutogat. Egy este ezek nélkül az intim ruhadarabok nélkül alszotta a primadonnát. Másnap otthonról kellett újra mindent kölcsönkérnie. A színház ruhatarából aztán a csizmákat szemelte ki a jómadár s ezek körül olyan sikerrel működött, hogy szinte szerencse, hogy mostanában kevés magyar tragédiát adnak. Az Ocskay brigadérosban nem mindenkinek jutna lábbeli. A II. Rákóczi Ferenc fogságának mai előadását is nagy csizma-ankét előzte meg. Ezt még bírja a készlet, de ha a tolvajt idejekorán el nem fogják, baj lesz a csizma körül.

Ujabbán a tolvaj úgy érezte, hogy elég volt a bőrneműekből, s igyekezett még értékesebb dolgok megszerzésére. Bizonyára színházi ember az illető, legalább is színházi rajongó, aki nem egyszer láthatta, hogy az aradi színház kedvelt primadonnájának Horváth Micinek milyen ragyogó ékszerei vannak.

— Csupa tündöklő briliáns, gyémánt és rubin ez az aranyos nő! — gondolhatta magában a leleményes tolvaj, amint a szép Kondzsa-Gül a szimpadon áriázott. Mogyorónagyságu kövek csillogtak a füleiben s fejedelmi hajék gyémántjai szikráztak a fejről.

— Ezeket ellopom! — mondta az ötletes betörő szellemesen és szabadon Molnár Ferenc betörőjével.

Ugyis cselekedett. A művész nő ékszereit...

tartotta. A kulcsot állandóan a szekrénye mögé rejtette, egy kis asztalterítő alá. Ebből is látható, hogy vagy befentesnek kellett a tolvajnak lennie, vagy pedig Nick Carteri logikával bírnia. A betörő összeszedte a művész nő ékszereit és pedig két pár nagy bontót, egy colliéret, egy fejéket és négy gyűrűt. Ezzel a zsákmánnyal azonban úgy látszik nem elégedett meg, mert bővebb ismeretséget óhajtott kötni azokkal a kedves, finom és nem mindenki számára látható ruhadarabokkal, melyeket a művész nő öltözéjében egy ruhás kosár rejtett el. A ruhás kosarat is felnyitotta a tolvaj s szakértői ítéletet tartott a benne lévő felelt. Jószívű ember lehetett, nem vitt el mindent, a művész nőnek is hagyott valamit. Meghagyta például azt a szép fehérroka boát, amelyet Sztambul rózsájának harmadik felvonásában megcsodáltak az aradi hölgyek, ellenben elvitte az összes selyem harisnyákat. Azaz nem mindet vitte el: egyet, egyetlen egyet meghagyott a művész nőnek. Mondom, ilyen jószívű volt s valószínűleg művészetharát is, gondolta, enélkül nem tudna fellépni a művész nő a legközelebbi előadáson, az pedig igazán kár volna.

A rendőrség nyomában van a tolvajoknak. Fájdalom, egyelőre még csak a — nyomában. Gyánu persze sok mindenkire esik ilyenkor az ilyen népes gyülekezetben s épen azért sokféle pletyka is keletkezik. Hiszünk, hogy ezek közül való az, melyet a kárvalott művész nőnek mondott el az egyik fűtőnek a felesége:

— Nagysága kérem, nem színháziak vitték el az ékszereket, mert kérem szépen ilyen komissziókra nem képesek azok, akik a színház körül megfordulnak. Hanem tetszik tudni, vannak itt éjszakánként inspekciós tüzoltók is, akikről Isten őrizzen valami rosszat mondani, de hát akik közül ... izé ... vannak fiatal emberek is, kik...

KÖZGAZDASÁG.

A koronajáradék emelkedése.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A mai tőzsdei forgalom kimozgáló eseménye a koronajáradék nagy javulása. A tegnapi árfolyam 82,25 korona volt, ma pedig igen nagy forgalom keretében 83,06 koronára szökött fel s a zárhatig változatlanul szilárd maradt. A giró- és pénztárüzlet a tőzsdetugok rég óta sürgetett ohajára ma közzé tette a legközelebbi kasszanapokat. Ezek szerint december 6-án, 12-én, 17-én, 21-én, 28-án s január 3-én lesz kasszanap. December 11-én rendkívüli lezárolási nap lesz az újonnan kibocsátott különböző részvénykre. Az üzlet irányzata állandóan tanynya volt, de a kontremine tartós leadásai következtében az árfolyamok elgyöngyöttek. Kivétel volt néhány hajózási papír.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Az értéktőzsde a nyitás után a külügyminiszter expozéjának hatása következtében szilárd volt. Később az irányzat ellanygult, mert a kontremine újabb eladásba bocsátkozott. A piac felvevőképessége nem tudott ellenállni és az árak a vezető értékekben 10—15 koronával csökkentek. A legmagasabb és legalacsonyabb kurzusok a következők voltak: Magyar Hítel 1250—1225, Osztrák Hítel 897—858, Agrárbank 920—932, Fabank 853—828, Hazai bank 588—575, Kereskedelmi bank 5675, Magyar bank 846—836, Salgótarjáni kőszénbánya 1046—1038, Konkordia malom 770—790, Rimamurányi vasművek 1029—1020, Ruggyanta gyár 1000—1015, Ganz-Danubius 4040—4020, Fegyvergyár 880—900, Násici tanníngyár 2055—2050, Klotild vegyipar 603—607, Osztrák-magyar államvasút 1016—1000, Adria tengerhajózás 1900—1920, Atlantika 1540—1500.

= **Hadikölcsönjegyzés.** Aradon ma a következő hadikölcsön jegyzések történtek:

Az Aradi Első Takarékpénztárnál a hadikölcsön-jegyzési idő második szakában is kitűnő eredménnyel folynak a jegyzések és utabban a következő nagyobb jegyzések történtek: Herold Antal, Zsigmondháza 400.000, Bószorményi Sándor 170.000, Fejér Manó Budapest 100.000, özv. Verán Lukácsné Magyarbánhegyes 100.000, Róna Lajos 100.000, Löwenbach Alfréd Wien 50.000, Purgly Emil Tompauszta 50.000, Szentgyörgyi László 50.000, L. M. Arad 50.000, Szegedi Miksa 35.000, Kallós József 30.000, Szász Sándor 30.000, Vajda Dezső Budapest 25.000, Strucksberg Otto Cassel 20.000, Kiss Jenő 20.000, Radó Mór 20.000, Kolozsvári kőszénbánya r. t. társaságára 14.000, Haász Sámuel 10.000, Halász Sámuel 10.000, Lovas László 10.000, Apolló mozgósínház r. t. Debrecen 10.000, Verán Adorján Magyarbánhegyes 10.000, Margarete Brückner Leipzig 5.000, S. E. 5.000, Kaufmann Ede dr. Wien 5.000, ifj. Klein Manó Világos 5.000, Radó Nelly 4.000, Huber Viktorné Háromszék 4.000, Bisselt Mihály Battonya 4.000, Schwartz Albertné 4.000, Meisl János 3.000, Székács József Orosháza 2.500, Kovács József 2.000, Hoffenpradel István 1.600 koronát jegyzett.

Herold Antal malomtulajdonos Zsigmondháza VII. magyar hadikölcsönre 400.000 koronát jegyzett a Haditermény részvénytársaság aradi kirendeltségének közvetítésével az Aradi Első Takarékpénztárnál.

Az Aradi Ipar- és Népbanknál ma összesen 253.750 koronát jegyeztek. Eddigi összes jegyzés ezen intézetnél 6.105.500 korona.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál: Singer Izrael 15.000, Konez Henrikné 40.000, Peska Ignác 500, Kárpáti János 15.000, Káli Ferencz 15.000, Pálfi János 12.000, Sáriot Lajos 1000, Farkas Abrahám 29.000, Keresztes Gyula dr. 5000, Földi Pálné 2.000, Dr. Keppich Jakab 2000, Vasvitéz alap 500, Buzás Pál 8000, Winkler József 10.000, Seidner Sándor 15.000, Assael Károly 5000, Eleki első takarékpénztár r. t. 46.000, Rotn Lorántné 20.000, Nákófalva község 25.000, Arad sz. kir. város részjegyzése 146.000, Freisinger József 5000, Papp János 7000, Hirschenmann Albert 10.000, Stekl Adolf 10.000, Dr. Nagy Orbán 10.000, Szőlősi Janka 2000, Szijj Ferencz 21.000, Bo-

rosjenői takarékpénztár 9000, Dr. Polonyi Jenőné 10.000, Falkmann Adám 25.000 korona. Összes jegyzés 1.754.000 K.

Az Aradvárosi Felső Kereskedelmi Iskolában a VII-ik hadikölcsönjegyzés első időszaka 98.750. koronával zárult, az összes jegyzés 600.500 korona.

= **Közgyűlés.** Az Aradi Polgári Takarékpénztár r. t. december 8-án rendkívüli közgyűlést tart.

= **Az aradi zöldség kirendeltség.** Az Országos zöldség-, főzelék- és Gyümölcsforgalmi részvénytársaság a Közlelmzési miniszter jóváhagyásával az országot kerületekre osztotta be, hogy az ország lakosságának zöldséggel, főzelékkel és gyümölcsessel való ellátása könnyebben történjék. Arad külön kerület lesz, amely felöleli Arad város és Aradvármegye egész területét. A kerület gócpontja és a megbízottnak székhelye Arad lesz. A megbízott Grosz Jenő. A temesvári kerület felöleli többek között a lippai, vingai és ujaradi járások területét is. A kerület székhelye Temesvár s a megbízott a Délvidéki Terményfeldolgozó és értékesítő szövetkezet. A dévai kerület felöleli Hunyadmegye egész területét Déva központtal. A megbízott Kovács Lajos. Az ország közlelmzését intéző tényezőknél jó későn jutott eszükbe, hogy ezeket a vidéki szerveket létesítsék. Már benne vagyunk a tétben, zöldség, főzelék, gyümölcs alig van s így tulajdonképpen nem is tudjuk, hogy mi lesz a rendelkezésük a vidéki szervezeteknek éppen most, a zöldségtelek tanya idején. Ha pedig a jövőre nézve akart a közlelmzési miniszter gondoskodni, akkor mi aradiak ugyanakkor kellekneten helyzetbe kerülünk, mert Ujarad, amely az aradi piac legnagyobb zöldség-szállítója, a rendelkezés értelmében Temesvárhoz tartozik.

Nem kap szenet a közönség.

A városi üzemek nyolc napra el vannak látva.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad város szénbizottsága ma délután Lócs Rezső helyettes polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen Zádor Imre gépüzemigazgató ismertette a városi üzemek helyzetét.

Az általános helyzet lényegében nem változott, mondotta a gépüzemigazgató. Időközben kaptunk ugyan szenet és most jobban is állunk, mint az elmúlt héten, de a néhezén még mindig nem vagyunk túl. A rekvirálás nem járt a várt eredménnyel. Most össze három vagon szenet szereztek. Egy vagon Scheibel Vilmostól, rekviráltunk. Scheibel visszaköveteli a szenet, mert határidőre kell a hadsereg részére szállítást végeznie és minden napi késedelemért, amelyért pönalét kell fizetnie, a várost teszi anyagilag felelőssé. Ezt az 1 vagon szenet tehát vissza kell adni.

Elrekviráltak egy-egy vagon szenet Hoffmann Antaltól és Hammer Vilmostól. Ezenkívül 570 mázsa szén érkezett. A salgótarjáni bányatársaságtól nem kapott jelentést arra, hogy mikor szállítják a Szénközpont részéről kiutalt szenet. Telefon-kérésre azt a választ kapta, hogy a Szénbizottság nem precizizotta, hogy a városi vízmű részére kell a szenet szállítani. De ha ez meg is történt volna, a társulat akkor sem szállíthatna szenet, mert minden készlete már előre le van foglalva s az aradi vízmű az igényt tartó üzemek között sorrendben nagyon hátul van. Ennek ellenére a salgótarjáni bányatársulat mégis négy vagonnal juttatott a városnak s ebből egy vagon már meg is érkezett.

Ilyen körülmények között a vízmű- és a esatornázási mű 8 napra el van látva szénrel, a gőzvasút pedig 3 hétig zavarszerűen lebonyolítja a forgalmát. Ma pedig a városi üzemek egyelőre el vannak látva szénrel, nincs

is szükség a további rekquirálásra. Ellenben fentartandó volna továbbra is a mostani rendszer, amely szerint a vasuti állomásfőnökség köteles bejelenteni a polgármesternek, hogy kinek és mennyi szén érkezett, mert így a város a jövő eshetőségeire számítva, mindig tudni fogja, hogy hol és mennyi szenet található. Végül bejelentette, hogy mihelyt szén érkezik Aradra, azt a közönség között szét lehet osztani.

A bizottság tudomásul vette a gépüzemigazgató jelentését és kimondta, hogy a polgármester rekvirálási rendelete továbbra is érvényben marad, de az Országos Szénbizottság rendelkezése értelmében az ipari célokra szolgáló szenet nem lehet rekquirálni.

Ezután azt tárgyalta a bizottság, hogy mennyi szén áll a közönség rendelkezésére. Megállapítást nyert, hogy jelenleg nincsen olyan szénkészlet, amelyet a közönség között szét lehetne osztani. Nincs is kilátás arra, hogy a közel jövőben szétosztásra kerülő szenet kapjon a város. Ennek következtében kimondta a bizottság, hogy további szénutávitásokat nem fog kiosztani.

Tárgyalták ezután Masanszker Alfrédnek, a Városi kávéház bérletjének azt a kérést, hogy a bizottság utaljon ki részére havonta 80 métermázsa kokszt, mert ellenkező esetben kénytelen lesz bezárni kávéházát, am nemcsak a nagyközönségre káros, hanem a városra is, mert kevesebb bért fog kapni. A bizottság elhatározta, hogy előbb megvizsgálja a Városi kávéház kokszt-készletét és csak azután fog határozni.

Végül kimondta a bizottság, hogy a polgármester rekvirálási rendelete nem vonatkozik a fa-szénre.

TÖRI ÉVYSZÉK.

§ **Agyonverték a haragosal.** Muntján János és társai — mint azt a világosi események táviratán jelentette az aradi királyi ügyészségnek — vasvillakkal és kapával felszerelve megáradták Bin Jízset világosi lakost és úgy megverték, hogy a szerencsétlen ember sérülése beboleált. Muntjánék régen elismert viszonyban éltek Bán Józseffel és csak az alkalomra várak, mikor bosszulhatják meg ingukát. Az idő most elérkezettnek találták az eszándékukat végre is hajtották. Az ügyben Szőlősi Jenő dr. vizsgálóbíró indította meg a nyomozást és ma kiutazott a helyszínre.

MOZI.

* **A moziroda hírei.** A fekete gyémántok. Jókai világhírű regényének II-ik része Urániában. Ma utoljára kerül vetítésre a színház nagyszerű udonsága, Jókai fekete gyémántok-jának második része. Szinte teljesen szükségtelen szót pazarolni arra, hogy milyen. Hiszen 3 napon keresztül több ezer ember tolongott a színház pénztáránál s az ennél jobb és őszintébb kritika. Az bizonyítja, hogy a közönség megértette Jókait, mert utána ment, követte a tragikum nagaslatáig, és nem hazyta figyelmen kívül akkor sem, mikor az élet bölcsesség humorával fakaszt mosolyt. Somlay Arhur és művészársai pedig minden erejüket latba vetették, hogy minél szebb, minél tökéletesebb legyen ez a film. Ma utoljára van alkalma a közönségnek megcsodálni Jókai szellemét s egyben megcsodálni azt a nagy és hatalmas készletet, mellyel az Uher gyár ezt a filmet színre hozta. A színház pedig irodalmi hivatást teljesít akkor, amikor színtisztá magyar irodalmat és

magyar művészetet juttat közönségének. — „Raskolnikow.” Dostojewsky öröksej. regénye, melynek főszerepét R. Tóth József, az aradi Nemzeti színház tagja játssza, legközelebb az Usániában.

Nick Fantom az Apollóban. Szerdán mutatkozott be az Apolló színházban Prof. Nick Fantom, a szeniális ügyességű detektív, legújabb alakításában. „A rejtélyes hirdetés” című detektívdráma főszerepében. A nagyhatású film megérdemli a közönség legnagyobb fokú érdeklődését. Egészen új zsánerű detektívtréner ez. A kitünő Nick Fantom ügyelmét megismerjük egy hírlapban, mely a Speciál cipőkrémét ajánlja. Legnagyobb meglepetésére bármelyik üzletben kérdezősködött a cipőkrém után, mindenütt azt a választ kapta, hogy ilyen cipőkrém nem létezik. Hosszas bonyadalmak után a detektívnek végre sikerül kiderítenie, hogy a rejtélyes hirdetés tulajdonképpen egy tolvajszövetkezetnek a titkos írású levelezése, melynek segítségével akarták kirabolni egy

dusgazdag tanácsost. A rendkívül érdekes film páratlan ujszerűséggel csoportosítja egymás mellé a szenzációs-nál-szenzációsabb detektívtrükköket, úgy, hogy a közönség sohasem lankadó érdeklődéssel nézi végig az előadást. A Kép még csak csütörtökön marad műsoron.

* **A nevelt leány ma az Erzsébet mozgószínházban.** Erzekény, megrikató színmű „A nevelt leány” című 3 felvonásos társadalmi színmű, amelyben Asta Nielsen ismét excelsiáns, hatalmas szerephez jut. Egy ragyogó házasságot, boldog férj, boldog gyermek s egy ebben a milióban csak boldogtalanná lenni tudó asszony, ez a dráma grandiózus, mely tételű Asta Nielsen alakítása ismét telve van művészi monumentalitással. — Szombaton a Dícsőség utja, Mario Fabóval, vasárnap pedig az Utolsó alkony című drámai szenzáció kerül bemutatásra.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Sz. Gy. Sziveskedjék az Aradi Ipar- és Népbank pénzváltó osztályához fordulni.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. évi december 6-án, csütörtökön
B. Bériet. B. Bériet

Sztambul rózsája.

Operette 3 felvonásos.

Kezdete este fél 8 órakor.

A szerkesztőért felel:
STAUBER JÓZSEF.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon főlegbvaló, hivatalnoktárs, rokon, jóbarát és ismerősöknek, kik fejlethetlen szereteit atyánk

Balogh Jenő

aradvármegyei hivatalnok

temetésén résztvettek s megjelenésükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezután is hálás köszönetünket: gyászoló gyermekei

8317 Balogh Tibor és Aranka.

A béke küszöbén
1918. január 1-én.

új előfizetést nyitunk az „Aradi Közlöny”-re

Az eseményekről napról-napra

a legalaposabb és a legfrisebb

tudósításban számol be az Aradi

Közlöny. Közleményeinek ere-

detisége és érdekessége, valamint

háborus híreinek megbízható-

sága révén Magyarország vidéki

lapjai között az első helyen áll

és mint ilyen a legelterjedtebb,

a legtartalmasabb, legkedvel-

tebb és legolvasottabb újság.

Előfizetési árak helyben és vidéken.

Egész évre . . . . . 36 korona

Fél évre . . . . . 18 korona

Negyed évre . . . . . 9 korona

Egy óra . . . . . 3 korona

Tessék mutatványszámot kérni!

Osztrák-magyar bank.

Szerdán, 1917. évi december hó 19-én, délelőtt 11 órakor a bécsi „Konzerthaus” nagy termében (III., Lothringerstrasse 20)

az Osztrák-magyar bank közgyűlésének rendkívüli ülése

1. Az ülést ezen rendkívüli ülésben a bankalapszabályok 14. cikkje értelmében csak azon részvényesek vehetnek részt, kik a közgyűlésnek az évi rendes ülésben is részt venni jogosítva lettek volna.

2. A közgyűlés azon tagjai, kik 1916. november 30-án óta részvényeket felvettek és még újabb le nem tették, ezenfelül felhívottnak, hogy azokat a közgyűlés rendkívüli ülésében való részvétel végett a részvények folyósos bíróiaktól igazolassa, ezáltal legkésőbb 1917. évi december hó 11-éig a bank bécsi levelezési hivatalánál vagy budapesti fiókjánál vagy a bank fiókjait vezetőknél egyenként utoljára letegyék.

3. A napirend és a belépni jegyek a rendkívüli közgyűlés tagjainak tájékoztatóján meg fognak küldetni.

Bécs, 1917. évi december hó 3-án.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Popovics, kormányzó.

Pranger, főtanácsos. Schmid, vezérigazgató.

*) Az Osztrák-magyar bank alapszabályainak 14-dik cikke: Az Osztrák-magyar bank közgyűlésében csak osztrák és magyar állami állottvalók vehetnek részt.

Mindazon a részvényesek, kik a rendes évi ülés megelőző november hónapban 20. napját megelőző és ugyanazon év július hója előtt keltetett részvény birtokosai letettek vagy letettek által igazolják, az azon 15. cikk határozatainak értelmében nem állanak, tagjai a közgyűlésnek.

A közgyűlés rendkívüli ülésében csak azon tagok vehetnek részt, kik a rendes évi ülésben is részt venni jogosítva voltak, s kik a napirendben részvények birtokosai letettek, a részvények folyósos bíróiaktól igazolassa, ezáltal legkésőbb 1917. évi december hó 11-éig a bank bécsi levelezési hivatalánál vagy budapesti fiókjánál vagy a bank fiókjait vezetőknél egyenként utoljára letegyék.

Az alapszabályok 15-dik cikke: A közgyűlésről ki van zárva:

a) a ki polgári jogát teljes mértékben elvesztette, különösen az is, a kinek vagyona felett a végrehajtás megindított, ennek bevégeztéig;

b) a ki fizetőképtelen, fizetési kötelezettségét, vagy becsületbeli jogában korlátozva van — egy évvel az utóbbi értelmében.

Az alapszabályok 18-dik cikke: A közgyűlés minden tagja csak személyesen jelenhet meg és magát személyesen képviselheti, és a tanácsközményekben és szervezetekben, habár részletekben is, részvételükben, csak egy szavazattal bír.

Az alapszabályok 19-dik cikke: Ha a részvények jogi szerzőire, nőre, vagy több részvevőre szólnak, annak van joga a közgyűlésben megjelenni és a szavazati jogot gyakorolni, aki a részvénytulajdonosoktól megkapta, hogy ezek vagy osztrák vagy magyar állottvalók, felhatalmazást mutat fel. A megjelölésnek azonban a részvénybirtok kivételével egyéni személyes tulajdonságokkal fogva (14. cikk) a közgyűlésben részt vehetnek.

(Ültanyomás nem díjaztuk.) 7938

Magyar gyógyborok
Kitünő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Előrangú minőségű, vértképző gyógybor, vérszegények, láb-ladozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 4 korona — fillér.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerősítő szer, finom fűszeres ízű, szagtóló, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegség részére és ott, ahol a condurongó kéreg javulva van. Egy palack ára: 4 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszerezhető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 4 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Fehér, száraz

házi szappant
nagyobb mennyiséget vásárol

Hajós Árpád gyógyszer-tára
Arad, Andrassy-tér 22. sz.

Katonáknak Szőrvesztő-
Depillor.

fontos tudni, hogy

ruhaletük
kiállítására legelőb szor PETRIS folyadék, ára 2 kor. és HADAR hintőpor, ára 2 kor.

E kitünő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlisan szőreji arc, nyak vagy karokról, stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ára utasításnál 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszer-tárában
Arad, Andrassy-ut 22. szám.

PILLANAT ALATT

a cipőre fel és lecserélhető, szabályozható k sebre és nagyobbra, s így egy pár védővel több pár cipő évenként átmeződhethet. 8152

Szabadalmazott talpatvédő.
férfi, női és gyermek cipőre párja
7 korona 50 fillér.

Ha cipőjén talpatvédőt visel, talpaltatni soha sem kell.

Hofmann Sándor
cégnél Arad, Andrassy-tér 20. szám.
Visonlatárusítók ár-ábrázolmány

UJARADON eladó

előnyös feltételek mellett egy modern négyszobás 8305

új ház

kitűnő melléképületekkel és egy **uri bérház** baromfi és gazdasági udvarral, nagy veteményes kert és gyümölcsösökkel. Ujarad, Dengi József-utca 1. szám.

26005—1917. kh.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. miniszteriumnak az új és használt zsákok feldolgozása és forgalomba hozatalának korlátozása tárgyában kelt 3100—917. M. E. sz. rendelete megjelent, melynek értelmében az alább felsorolt cikkek bejelentendők. A jelen rendelet rendelkezései alá esnek az összes mezőgazdasági termények, ipari és bányászati termékek csomagolására használatos, a jutából, pamutból, kenderből, lenből, papírból, valamint azoknak az anyagoknak keverékeiből, vagy az ezekkel az anyagokkal kevert más anyagokból előállított szövetekből készült új vagy használt megtöltött zsákok.

Arad 1917. október 26.

Green, főkapitány.

10099—1917. pm.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala a hadijótékonyt nemesség ügyének előmozdítása érdekében a koronázási domb történelmi nevezetességű földjét izléses kivitelű üvegkoronába kívánja hozni és az eladásból befolyt jövedelmet a harc téri hős katonák özvegyei, árvái és a rokkantak alapjának gyarapítására fogj fordítani.

Az üvegkoronák mintája hivatalomban megtekinthető és 10 korona árban hivatalom által megrendelhető.

Felhívom a város hazafias könségét, hogy a nemes célú mozgalmat magáévá tegye, az igen szép kivitelű koronázási emlékművet a pénz beküldésével mielőbb rendeli meg.

Arad 1917. október hó 16.

Varjassy, polgármester.

Nagymennyiségű

használt pléb párt eladó.

Bővebbet az „Arad Közlöny” kiadóhivatalában.

Önkéntes árverés.

Néhai Justh Gyula tornyai (Csanádm.) gazdaságában nébeadás folytán főlegessé vált gazdasági eszközök u. m.: eséplőgép, aratógépek, vetőgépek, rostak triőrök, ekék, szekerek, kocsik, hámozók, szerszámtárak, manilla, dohányzsineg, kukák, morzsolók, szecskavágó, répavágó stb. stb. **december hó 8-án délelőtt 9 órakor,** esetleg folytatólag **9-en** Tornyán önkéntes árverésen eladatnak. E özetes értesítés esetén érleklődőket **8-án reggel 8 órakor** a battonyai állomáson kocsival várja. Ökrök és csikók az árverést megelőzőleg is ugyanott szabadkézből eladatnak. 8093

Január hó 1-től Kerestetik

uradalmi **tej- és tejszín eladásra** hirdettetik 8204

maximált áron, ab feladó állomás, vevő saját kannájában. Pályázatok e lap kiadóhivatalához kéretnek.

egy okleveles gőzeke **főgépész**

január hó 1-i belépésre, ki egyttal motorok és villany-szereléshez is ért. Kérvények e lap kiadóhivatalához kéretnek. 8203

Gépész kerestetik

ki kovácsmunkához ért, sürgős belépésre Fizetésén kívül lakást, fűtést, világítást, lisztet, tengerit, tejet kap. Ajánlatok: 8268

Seidner Bernát és Fia cégnek Marosborsaküldendők.

Használt ólom megvételekre kerestetik.

Ingyenes Tea kostoló a citromiz főraktárban.

Korházak, fogolytáborok munkás telepek és élelmezők figyelmére!
Vélelőlelettség nélkül bárki megkóstolhatja az általam forgalomba hozott kitűnő zamatú rum és tea pótot. A tea pótot igazi rum és tea zamatú állítva tejszín pótot a drága rumot és teát. Kétféle kávéval beleöntünk a más az as taira felső állítást a forró víz e. 1 kar, megfelel 200 adag kitűnő ízű teának, ára 35.— korona. Lezisebb mennyiségben is kiszolgáltathat. Kapható **Herkovits-féle citromiz főraktárban.** Viszon eladókak ugyancsak. 8259

Deák F. utca 29. Telefon 989

Viszketegséget,
sömör, ruh leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti
„BARNA ZSIR”
Nicsen szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet Dr. Flesch-féle kérjünk. Próbátégely 1.00 k., nagy tégely 3.— k. Családi tégely 9.— k. Kapható Aradon, Hajós Arpad gyógyszerárán, Andrassy-tér 2. 8151

A adi és csanádi egyesült vasutak menetrendje.

Ervényes 1917. évi nov. 15-től.

Aradról Szegedre indul:

Személyvonat reggel	6.40
Személyvonat délután	4.18

Aradról Szegedre érkezik:

Személyvonat délben	12.00
Személyvonat este	9.31

Szegedről Aradra indul:

Személyvonat éjjel	8.06
Személyvonat délután	3.17

Szegedről Aradra érkezik:

Személyvonat reggel	7.38
Személyvonat este	7.51

Aradról Brádra indul:

Személyvonat reggel	5.40
Személyvonat délután	12.48

Aradról Brádra érkezik:

Személyvonat délelőtt	11.58
Személyvonat este	7.46

Brádról Aradra indul:

Személyvonat éjjel	3.00
Személyvonat délután	1.18

Brádról Aradra érkezik:

Személyvonat délelőtt	10.00
Személyvonat este	7.38

Aradról Ujszentannára indul:

Délután	2.40
----------------	------

Aradról Ujszentannára érkezik:

Délután	3.25
----------------	------

Ujszentannáról Aradra indul:

Délután	10.04
----------------	-------

Ujszentannáról Aradra érkezik:

Délután	10.50
----------------	-------

Borosjenőről Csermőre indul:

Vegyes vonat délelőtt	9.32
Vegyes vonat délután	5.32

Csermőről Borosjenőre indul:

Vegyes vonat reggel	6.32
Vegyes vonat délután	4.29

Méshelyesről Kétegyházára indul:

Reggel	5.40
---------------	------

Kétegyházáról Méshelyesre indul:

Este	6.25
-------------	------

Ujszentannáról Kétegyházára indul:

Délután	3.30
----------------	------

Kétegyházáról Ujszentannára indul:

Reggel	8.00
---------------	------

Borossebesről Menyházára indul:

Vegyesvonat délelőtt	9.00
-----------------------------	------

Menyházáról Borossebesre indul:

Vegyesvonat délután	2.39
----------------------------	------

Használt csomagoló papir megvételekre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről.

As apróhirdetések díját, azavak szerint számoljuk.

Minden szó hirdetéséi ára 20 fillér. Vastagabb betűkkel 40 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 2 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Hirdetéseket délután 4/6 óráig veszőnk fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

"Hálás levelek"

levele van. 8308

"Együtt leztünk"

levele van a kiadóban. 8904

"Hadilövés"

jeligére levél ment a kiadóba. Kérem átvenni. 8313

Alkalmazást keres.

Mindenkémű

indai és gazdasági gyakorlati bíró egyén, alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 8291

Időselekes

Frühaia sucht Stelle. Adresse Kisszentmiklós. Németh-u. 356. 8310

Iradiatás

mint kezdő állást keres. Cim a kiadóban. 8211

Fiatal

mint munkásnak ajánlkozik házzelvezetőnek. Adresa Uza. Sz. m. k. 8267

Alkalmazást nyer.

Negy kéreplőket végzett fia.

foglalkozás tanulónak felvételük. Cim a kiadóban. 8278

Keresők

egy 6 éves fia mellet, kizárólag németül nevelődni, lehetőséggel azonnalra. Bolyai Odono. Bolyai-u. 31. 8191

Intelligens utolsó.

házzelvezetői minőségben alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 8234

Ugyes kizárólagó tanár.

azonnali bevétele kéréséért. Címeket a kiadóba kérek leadni. 8285

Előrejelölt gyorogó.

Állandó alkalmazást nyer az Aradi Közlöny szerkesztőségében. Jelentésem lehet délután 5-7 óra között. 8030

Nyolcszázötvenkorosnak

felvételük két írt, kik a 18. évi betöltésük és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Lakást keres.

Tízta és csinos.

egy vagy két hálószoba szobát keresek. Országház jelgére. 8307

Kiadó lakás.

Elegánsan

hálószoba kiadó katonatiszt részére. Kossuth-u. 57. I. em. 8300

Kiadó

2 szobás lakás meliékkel január 1-re. Havi bér 42 korona. Eötvös-utca 8. sz. 8303

Vétel és eladás.

84 drb.

ötvenéves süldő, 67 drb. 7 hónapos fehér szőrű mangolica fajta malac, eladó. Felvilágosítást ad áldófalvai uradalom. Adresa, u. p. Borezsebus. 8293

Eladó
egy jókarban levő garcon szobaberendezés két szekrényvel Szabadság-tér 2. II. emelet. 8294

Két leher ló.
egy nyitott hínló, egy határ kocsi és egy prádés szerszám, két ló a való. eladó. Bővebbet Bokor szállítónál, Andrassy-tér 3. sz. 8295

Kétszobás
Lankaszer vadászfegyvert, megvételre keresek Sepsí János, Alváca. 8297

Úri szék
párnázott üléssekkel, nagyon keveset használva, eladó Cim a kiadóban. 8296

Hálószoba.
uriszoba, hat ebédli szék, földön álló tükrök, megvételre keresetlik. Cim a kiadóban. 8292

Eladó
egy kétajtós ruhaszekrény és egy nagy faliúró Cim a kiadóban. 8309

Férfi leheremű 8308
eladó. Teleky-utca 24. földszint jobbra.

Karácsonyi zenekönyv
A legtöbb szerzőknök legújabb, legszebb szerzeményeivel, mely 96 K. értékű zeneművet tartalmaz, 8 koronáért kapható. Kneszer L. és Társánál, Arad, Dohó u. I. szám. 8311

Árposták
eltérésre alkalmas nagyobb tartalmu bordók — használt állapotban is — azonnal megvételre a Weltzer János-utcai körhöz. 8314

Butorok adásvétele.
Ébédli, háló- és nappali szobaberendezés. Pa- és vasbutorok kaphatók Garai Károly butorüzletében Arad, Asztalos Szabados-u. 5. sz. 8291

Baromlivész
elleni szer "Tikín" kapható egyedül Waidits gyógyszerertáron, Ferenc-tér. Kis ávög 190 kor., nagy ávög 350 kor. 8247

Hegymunkogot
makói óriás, valamint **potreznelyom** és egyéb magvakat, csicskát edes nemest **toronadugán** is, melyek csiraképeségért, minőségüért, felelősséget vállalunk, legelőször napl aron ajánlunk. **Törzst** maximális áron adunk el. **Aruforgalmi Rézvényársaság. Híró.** 8311

Eladó
egy nyitott kocsi. Megtek néhető Asztalos Sándor-u. 5. sz. Visszerelő üzletben. 8138

Használt.
jókarban levő határ eladó. Mexikói tölgy Perényi-utca 18-18, házam szemel. 7946

Ja használt tüskék
100 kocsiakománnyal keresek megvételre. Ajánlatot kér Matejic M. fatereskedő. Versecz. 8038

Jókarban levő
eladno eladó. Cim a kiadóban. 8279

Használt ólom
megvételre keresetlik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7892

Ingatlan.

50 év óta fennálló
jó forgalmu fűszer-üzlet, trafik és italmezői engedélyekkel ellátva, házsal együtt eladó. Cim a kiadóban. 8315

Eötvös utca
17. és Szabadság-tér 4. számú házak eladók. 8131

Gyógyászat.

Hehs Vasas chizabera.
Suveren szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő idegbajok, ótvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Paratian vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárius fertőzések- és minden infektívól eredő meg-betegedés ellen ugy felnőtteknek, mint gyermeköknek. Ára 5.— kor. Hehs gyógyszerertár, Földes gyógyszerertár. 12

Tyukszem
és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szer, Hehs gyógyszerész tyukszem-tapasza. A legmeggröztöttebb tyukszem a tapasz párnapi használata után leválk, a gyótró fájdalom azonnal megszűnik. Ára 1 korona. Hehs gyógyszerertár, Földes gyógyszerertár Arad. 12

Dr. Schajkov-zky
lábizzadás elleni szere, biztos, kipróbált ártalmatlan szer, rögtön hat, ára 1 korona 50 fillér. Kapható Földes és Hehs gyógyszerertárban. 12

Különféle.

Apróhirdetések
az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messenger-boy rodoában, Doak Ferenc-u. Barna Bela hirdetési és híraprodajuban Zrinyi-u. és a Kossuth-utcai papiruszleobon.

26998—1917. kh.
HIRDETMÉNY.

A m. kir. miniszteriumnak a gubacsért követelhető legmagasabb ár megállapítása tárgyában keit 3967—1917. M. E. sz. rendeletét a következőkben teszem közhírré:

A gubacsért az 1.353—1917. M. E. szám alatt kiadott rendelethez csatolt jegyzék C) pontja szerint követelhető legmagasabb árak helyébe az 1917 évi október hó 22. napjától kezdve az alább megsabott legmagasabb árak léteznek:

A magyar szent korona országainak területéről származó áru (kivéve Modrus, Rieka és Likakrbava megyéket) 100 kg.-ként I. rendű 70 kor., II. r. 56 kor., III. r. 42 kor. Modrus, Rieka és Likakrbava megyékből, valamint külföldről származó áru 100 kg.-ként I. r. 60 kor., II. r. 47 kor., III. r. 38 kor. na.

Azért a gubacsért, amelyet az eladó a jelen rendelet életbeléptése előtt kötött szerződés alapján a vevőnek a gubacs forgalomban hozatala tárgyában 1.353—1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet és a jelen rendelettel megsabott legmagasabb árak hatályosságának fdeje alatt szállit, az eladó a jelen rendelettel megsabott legmagasabb árak korlátai között a szerződésben kikötött ár helyett a jelen rendelettel törént áremelés arányának megfelelő magasabb árt követelhet.

A jelen rendelet az 1535—1917 M. E. számú rendeletet egyébként nem érinti.
Arad, 1917. november hó 9.
Greén, főkapitány.

27405—1917. kh.
HIRDETMÉNY.

Közhírré teszem, hogy Aradon 1917. évi november hó 1-ső napján felfogott egy darab 2 és fél éves fekete kanca ló, mint gazdátlan jószág december hó 7-én délelőtt 9 órakor a nagyvásártéren tartandó nyilvános árverésen a legtöbb ígérőnek készpénzért eladatni fog.

Arad, 1917. november hó 20.
Greén, főkapitány.
Használt ólom
megvételre kerestetik.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Karácsonyra!

Pentelel, Heyer, Zatzka, Nagy V., Kézdi-Kovács, Katznó, Tölgyesi, Romek, Reinhart stb. etc. újabb festményel, szonkivül egy nagy, csodaszép Böhm Pál festmény is érkezett

Karácsonyi tárlatomra.

Csillagó új, igen eredeti karácsonyfadíszek. Iróasztal készletek, magyar és német nyelvű iratok, képes és mesekönyvek, díszművek, díszlevegőpapírok, zenekönyvek. Továbbá sok mindenféle apróbb karácsonyi ajándékártyák u. m. zsebkönyvek, képeslapok, albumok, emlékkönyvek és naptárak. Vidéki megrendéseket pontosan intézünk el. Teljes tisztelttel!

Kerpel Izsó,

Telefon 285. 8279

Megszűnik a taiphiány!

Nagy jövedelmet
biztosíthat magának egy szabadalmazott cipő talp kizárólagos

talpjavítóval!

város és vármegyeyel székhelyeken való felvitelével!
Eddie sok intézet, testü or. hánya és gyár több 200 ezer szabadalmazott cipőtalpat ad el az alatt 70 ilyen talpát vállalat Bpeseon és Nagyváradon már működik. Befektetés töké 10—12 ezer korona.
Évi 35—40 ezer korona biztosított haszon. Címmelet előtt ahiatol a szabadalmazott „Ideal” talp magyarországi vezérképviselőjének címzve a lap kiadójába keretnek. 8299

A Magyar Országos

Biztosító Intézet Rt.

Hadi- és Hadikölcsönbiztosítási osztálya.

A m. kir. Honvéde mi Miniszterium Hadseregvező Hivatalának ellenőrzése alatt az elesett övezvények és árvának értékeiben és javára. Arad, Temes, Krassó Szörény és Hunyad megyék kerületi központja: Arad, Andrassy-tér 21. szám, I. emelet.

Hadikölcsön jegyzés

biztosítással kapcsolatban

Bankoknál eszközölt jegyzésekkel egyező értékű!

Intézetünk módot nyújt mindenki nek kis összeggel nagy össze et jegyezhetni és amellet saját magáról és családjáról is gondoskodni! Aki pl 1000 korona hadikölcsön-biztosítást köt, 20 éven át évenként egészben csak 40 koronát tartozni fizetni! Ha a fél éven 1000 mególi, úgy 40 marát leti meg az 1000 koronás hadikölcsön kötvény, ha bármikor előbb halna meg, akár 110-on, akár a harc-terén, úgy azt azonnal halála után család a kania meg, minden utánfizetés nélkül!

10.000 koronáig

orvosi vizsgálat nélkül köthető hadikölcsön-biztosítás! **Bélyeg vagy pótlék nem fizetendő!** Bármikor be-szűnithető, a befizetett összeg ez esetben sem vesz el! Hadikölcsön-biztosítás köthet minden 16—60 éves özvény, nemre való tekintet nélkül! A hadikölcsön-biztosításból befolyó díjnak egy része a m. kir. Honvédelmi Miniszterium Hadseregvező Hivatala urján az elesett hősök özvegyeinek és árvának fog juttatni és így az, aki a Magyar Országos Biztosító Intézet hadikölcsön-biztosítást köt, nemcsak hazafias kötelességet teljesít, hanem elesett hősök özvegyeit s árvaít is támogatja. Mindenemű felvilágosítással készséggel szolgál a

Magyar Országos Biztosító Intézet Rt. Arad
Andrassy-tér 21., I. emelet.

Telefon 1138. 8132